

LIEPOS 4-OJI – JAV 235-OJI NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ!

LIEPOS 6-OJI – 1251 M. MINDAUGO KARŪNAVIMO – LIETUVOS VALSTYBĖS ŠVENTĖ!

LIETUVOJE 140 VALSTYBIŲ DELEGACIJŲ

Vilnius, birželio 30 d. (LRT). Gausybės aukštų svečių per Demokratijų bendrijos renginius sulaukusi Lietuva išgyvena žvaigždžių valandą, sako užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis.

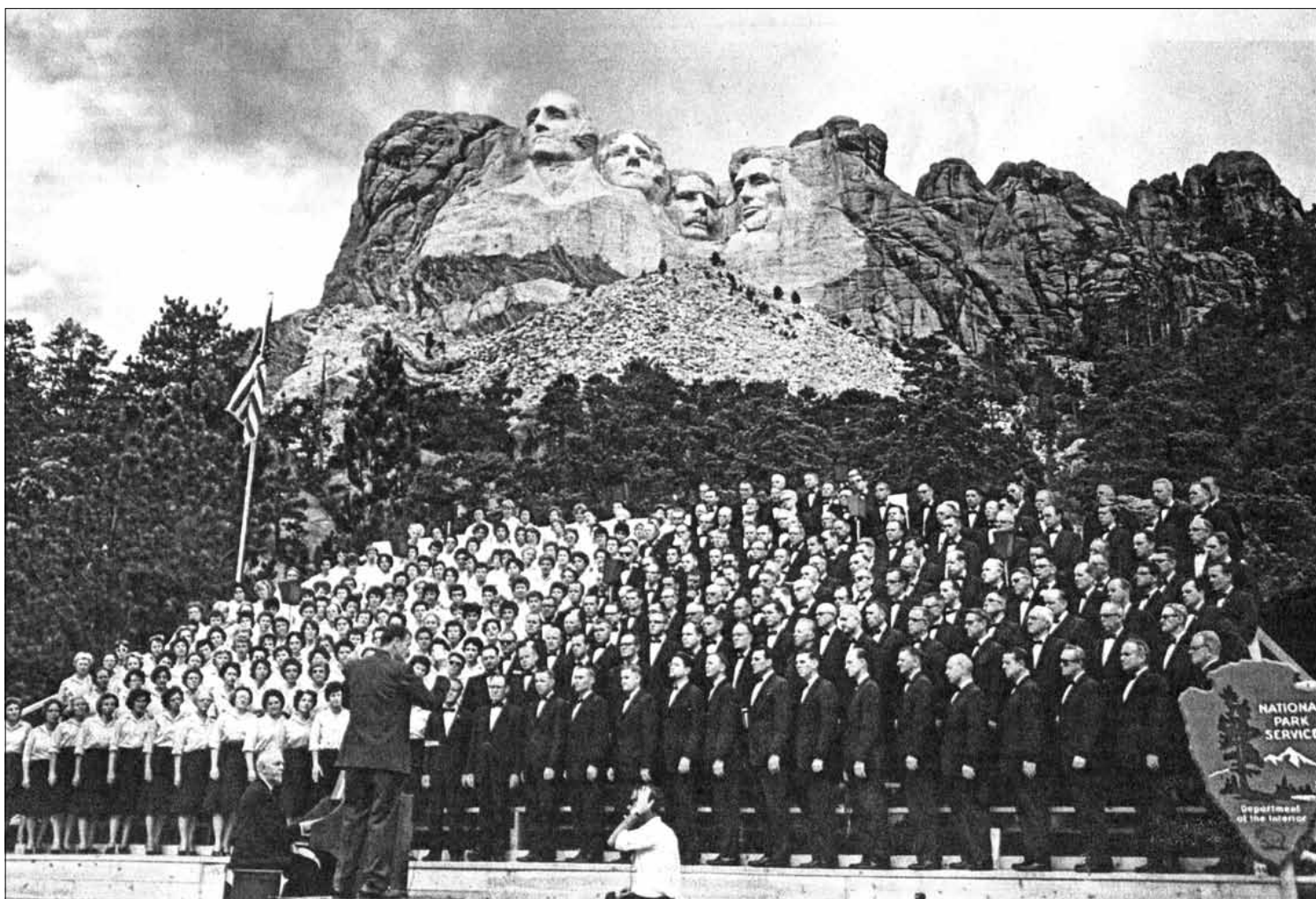
Vilniuje per diskusijas, kuriose dalyvavo JAV valstybės sekretorė Hillari Clinton, Europos Sąjungos užsienio politikos vadovė Catherine Ashton, penki prezidentai ir grupė ministrų, daug dėmesio buvo skiriama demokratijos padėčiai revoliucijas patyrusiuose arabų kraštuose ir posovietinėse valstybėse, ypač Baltarusijoje.

„Nedažnai tenka sulaukti delegacijų iš 140 pasaulio valstybių, iš kurių 70 turi valstybinių delegacijų statusą”, - sakė A.Ažubalis. Jis pabrėžė, kad tarptautinės bendrijos dėmesį taip pat padidina Lietuvos pirmininkavimas Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO).

H.Clinton vizitą į Lietuvą A.Ažubalis pavadino ženklų posovietinėms valstybėms, kad demokratijos padėtis išlieka svarbus klausimas. „Tai ženklas visam regionui - Baltarusijai, Moldovai, Ukrainai, Rusijai - kad JAV toliau remia demokratinius procesus”, - kalbėjo ministras.

Iš šių valstybių ypatingo dėmesio sulaukė krizės kresčiama Baltarusija, kuriai vadovauja autoritarinis prezidentas Aleksandr Lukašenka. Birželio 30 d. vakarą A.Ažubalis ir H.Clinton Vilniuje susitiko su šios šalies demokratinės opozicijos atstovais.

„Žinant, kokia yra politinė, (Nukelta į 8 psl.)

Prie Rushmore kalno Pietų Dakotos valstijoje, kurio viršūnėje yra iškaltos keturių Amerikos prezidentų – George Washington, Thomas Jefferson, Abrahim Lincoln ir Theodor Roosevelt – galvų skulptūros, Amerikos nepriklausomybės šventės proga, Mormonų Tabernacle choras iš Salt City, Utah, atlieka patriotinių amerikiečių kūrinių programą. Žymusis 360 balsų choras už Amerikos himno „Battle Hymn of the Republic” yra laimėjęs Grammy apdovanojimą ir koncertavęs Paryžiuje, Berlyne, Londone.

AP

LIEPOS KETVIRTOJI

Nepriklausomybės diena yra valstybinė JAV šventė, kuri pasižymi patriotiško demonstravimu. Kaip ir kitos JAV vasaros šventės, nepriklausomybės diena švenčiama po atviru dangumi. Šią dieną visos federalinės institucijos (tokios kaip paštas ir federaliniai teismai) visą dieną nedirba (išskyrus skubios pagalbos tarnybas). Daugelis politikų šią dieną pasirodo viešuose renginiuose, kuriuose yra išaukstinamas tautos palikimas, įstatymai, istorija, visuomenė ir žmonės. Šventės papuošimai iš esmės yra JAV vėliavos spalvų

- raudonos, baltos ir mėlynos. Paradai dažnai vyksta ryte, fejerverkai leidžiami vakare tokiose vietose, kaip parkai, atrakcionų aikštėse ar miestų aikštėse. Fejerverkų leidimo metu, yra dainuojamos įvairios dainos: giedamas JAV himnas. „Telaimina Dievas Ameriką”. „Gražioji Amerika”, „Ši žemė yra tavo žemė”, „Žvaigždės ir juostos amžiams” ir kitos. Daugelio dainų žodžiuose atsispindi JAV nepriklausomybės karo ir 1812 metų karo vaizdai. Daugelyje valstijų rengiami fejerverkai. Dauguma fejerverkų yra parduodami asmeniniam naudojimui. Susirūpinimas dėl saugumo paskatino keliose valstijose uždrausti fejerverkus arba apriboti fejerverkų dydį ir jų rūšis. Tačiau fejerverkų įmanoma atsivežti iš valstijų, kur jų naudojimas nėra apribotas. Patrankų saljutai, vadinami „saljutais Sąjungos garbei”.

„Dirva” šią vasarą atostogaus liepos mėnesio pirmąsias dvi savaites. Priešatostoginė laida Nr.14, bus išleista liepos 5 d., o poatostoginė laida, Nr.15 – liepos 26 d.

Mieli viso pasaulio lietuviai,

sveikinu Jus su Valstybės diena. Diena, kai praeitis ir dabartis susieina draugėn, kai prisimename laikus nuo karaliaus Mindaugo 1253 m. liepos 6 d. karūnuotos Lietuvos iki šių dienų. Prisimename savo didvyrius ir kartų kartas, kurios kūrė, statė ir atkurdavo valstybę. Lietuva – tai šimtmečių kūrinys. Jos metraštyje – didžios pergalės ir pralaimėjimai, bet svarbiausia – tautos viltis turėti savo valstybę kaip savo namus, apsaugančius nuo negandų, prigludžiančius ir ginančius. Namus, iš kurių išvykęs, visuomet gali sugrįžti atgal ir būti laukjamas.

Šiandien Valstybės dieną švenčiame laisvi. Laisvė – tai mūsų indėlis ir pagarba valstybei. Tik su meile puoselėjama kiekvieno iš mūsų širdyje, valstybė turės ateitį. Kai aukosime jai, kas brangiausia. Kai jai duosime, o ne iš jos lauksime. Kai mes būsimės kartu, su mumis bus ir valstybė.

Kad ir kur gyventume, Lietuvoje ar toli už jos ribų, būkime savo šalies patriotais. Mylėkime Lietuvą – savo Tėvynę!

Brangūs tautiečiai! Sveikinu Jus šios džiugios šventės proga ir iš visos širdies dėkoju už lietuviybės plėtrą svetur, jos saugojimą ir stiprinimą, už paramą Lietuvai. Te vienybės dvasia lydi mūsų darbus. Santarvės Jums ir Jūsų šeimoms.

Dalia Grybauskaitė
Lietuvos Respublikos Prezidentė
2011 m. liepos 6 d.
Vilnius

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir į Lietuvą atvykusi JAV Valstybės sekretorė Hillary Clinton pokalbio metu Prezidentūroje. ELTA

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Seimas, atsižvelgdamas į laikinosios tyrimo komisijos siūlymą, davė sutikimą suvaržyti greitį viršijusio Seimo nario Algio Kašėtos laisvę. Tai numatančiam rezoliucijos projektui pritarė 91 Seimo narys, 1 susilaikė, niekas nebalsavo prieš. Pats A. Kašėta paragino kolegas balsuoti už jo noliečiamybės atėmimą. Generalinis prokuroras Darius Valys paprašė Seimą panaikinti parlamentaro A. Kašėtos teisinę noliečiamybę. Pasak jo, birželio 11-ąją A. Kašėta keliu Vilnius-Varėna važiavo 170.6 km/h greičiu, tai yra nustatytą 90 km/h greitį viršijo 80.6 km/h.

Lietuvos demografinė padėtis šiuo metu kaip niekada palanki ekonomikos plėtrai – beveik du iš trijų šalies gyventojų yra darbingo amžiaus, jie sudaro 64 proc. visuomenės. Tokia situacija netrukus pradės drastiškai keistis ir po penkiolikos metų darbingo amžiaus žmonių bus mažiau nei šiuo metu yra darbo vietų, skaičiuoja „Nordea” analitikai. Tokia situacija susiklostys todėl, kad šiuo metu į darbo rinką įsiliejanti 1990-ųjų karta nesugebės kompensuoti į pensiją išeinančiųjų skaičiaus – tai gausi pokario kūdikių karta, tuo tarpu nepriklausomos Lietuvos pradžioje gimstamumo rodikliai buvo prasti.

Savo kavinėse muziką nelegaliai leidęs Seimas pripažino pažeidęs autorių teises ginančius įstatymus, atsiprašė šių teisių gynėjų ir taikiai susitarė su jais, kad jokios baudos nebus skirtos. „Lankėmės Seime, susitikome su kanceliarijos ir „Smulkaus urmo” atstovais, susitarėme taikiai išspręsti tą situaciją”, – sakė Lietuvos gretutinių teisių asociacijos AGATA Leidimų skyriaus vadovas Rytis Šeškaitis. Autorių teises ginančios organizacijos ne kartą per pastaruosius kelerius metus siuntė Seimui raštus, kuriuose buvo reiškiamos pretenzijos dėl Parlamento rūmuose esančiose maitinimo įstaigose grojamų muzikos kūrinių be leidimo sutarties dėl autorių kūrinių naudojimo. Po to, kai galimas piratavimo Seime faktas žiniasklaidos buvo paviešintas, kavinėms duotas griežtas nurodymas nebetransliuoti jokių muzikinių kūrinių. Nuo to laiko Seimo kavinėse ir restoranuose sklinda tik plenarinių ir komitetų posėdžių, spaudos konferencijų, diskusijų, įvairių kitų renginių tiesioginės transliacijos arba įrašai. Autorinius mokesčius reikia mokėti bet kuriuo atveju – ar tai būtų muzika, transliuojama iš grotuvo, ar iš radijo imtuvo.

Seimas Lietuvos žemės ūkio universitetą (LŽŪU) pervadino į **Aleksandro Stulginskio universitetą**. Už tai numatantį Seimo nutarimą balsavo 60 parlamentarų, du buvo prieš, septyni susilaikė. Pakeisti pavadinimą pageidavo pats LŽŪU. Anot jo, su žemės ūkiu susietas pavadinimas stabdo šios aukštosios mokyklos plėtrą. Universitetui suteiktas Vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės Akto signataro, prezidento Aleksandro Stulginskio vardas.

Tikrą isteriją Seime sukėlęs Pagalbinio apvaisinimo įstatymo projektas greičiausiai bus svarstomas iš naujo. Mat po paskutinio Seimo balsavimo įstatymo projekte atsirado dvi viena kitai visiškai prieštaraujančios nuostatos. Viena jų leidžia šaldyti embrionus, kita draudžia tai daryti. Būtent ši įstatymo dalis ir kėlė daugiausiai diskusijų, tačiau, panašu, Seimo nariai taip giliai įšivėlė į ginčus apie gyvybės ištakas, kad patys susipainiojo, kokią nuomonę jie palaiko.

Prieš embrionų šaldymą kategoriškai pasisako Bažnyčia, kurios atstovai – dažni svečiai Seime. Pastarieji dalyvauja bene visuose šio klausimo svarstymuose, išskyrus tuos atvejus, kai Seimo Sveikatos reikalų komiteto posėdžiai buvo uždari. Bažnyčios atstovai laikosi nuostatos, kad gyvybė užsimezga nuo apvaisinimo momento – būtent tuomet ji ir įgyja teisę būti saugoma. Būtent todėl jie palaiko konservatyviąją įstatymo projekto nuostatą, kuri teigia, kad visi sukurti embrionai turėtų būti perkelti į moters gimdą. Tuo tarpu juos užšaldant būtų pažeista jų teisė į gyvenimą – mat pasibaigus jų galiojimo laikui jie būtų tiesiog sunaikinti.

Seimas birželio 30 d. pusmečiui paskelbė „amnestiją” neteisėtai turintiesiems sovietų specialiųjų tarnybų dokumentus. Parlamentas 100 balsų už ir šešiams Seimo nariams susilaikius priėmė įstatymą dėl Lietuvos teritorijoje veikusių buvusios SSRS specialiųjų tarnybų dokumentų savanoriško atidavimo. Numatyta, kad įstatymas įsigalioja nuo paskelbimo datos ir galios šešis mėnesius.

Bemaž 15 tūkstančių litų. Tiek pinigų Seimo nariui Petrui Gražuliui iš savo kišenės gali tekti grąžinti, jei neprisipažins pats vairavęs už mokesčių mokėtojų pinigus nuomojamą prabangų visureigį, kuris nuo pernai liepos greitį viršijo net 34 kartus, rašo „Lietuvos rytas”. Seimo etikos sargai negalėjo atplėšti akių nuo Policijos departamento jiems pateikto dokumento. Jame detaliai išdėstyta, kada ir kur P.Gražulio nuomojamas automobilis BMW X5 viršijo greitį. P.Gražulis į Seimą buvo išrinktas Gargždų rinkimų apygardoje. Dažniausiai greitis viršytas būtent kelyje Vilnius–Kaunas–Klaipėda.

TARPTAUTINIO FINANSŲ FONDO VADOVĖ

Ch.Lagarde kandidatūra į TVF vadovo postą buvo numatyta jau anksčiau – dar gerokai prieš D.Strauss-Kahn areštą.

Mat šis populiarumo rekordus Prancūzijoje gerinęs socialistas ketino dalyvauti kitų metų prezidento rinkimuose.

Visuomet pasitempusi, iki panagių elegantiška, mandagi ir rami, apsiginklavusi ne tik šypsena, bet ir humoro jausmu. Viešumoje Ch.Lagarde tik tokia.

Net politikės priešininkai pripažįsta, jog tarptautinių finansų žinovės ir derybininkės gebėjimus buvusi *ponia Neapdairuolė* įrodė su kaupu. Atsiskleisti ypač padėjo 2008 m. smogusi tarptautinė finansų krizė.

Į politikos mišką Ch. Lagarde įžengė palyginti vėlai – 2005 metais. Galingo tarptautinio advokatų biuro „Baker & McKenzie” prezidentė gavo pasiūlymą tapti Prancūzijos užsienio prekybos ministre.

Ilgai nesvarsčiusi moteris susikrovė lagaminą ir sėdo į lėktuvą po 24-erių Amerikoje praleistų gyvenimo ir karjeros metų.

„Pusiau prancūzė, pusiau amerikietė”, – save kartais apibūdina Ch.Lagarde.

„Angliškai ji kalba geriau negu prancūziškai”, – įgėlė buvęs dešinysis premjeras Jean Pierre Raffarin.

Tarptautiniuose advokatūros vandenyse aukštumas pasiekusiai ir viską įrodžiusiai specialistei politinis debiutas gimtinėje nebuvo saldas. Anaip tol.

2008 metų pradžioje net buvo pradėta viešai spėlioti, kada *ponia Neapdairuolė*, arba *ponia Netaktas*, – ta politikos *Marija Antuanetė* – bus išmesta iš vyriausybės.

„Politika – sudėtingas ir įspūdingas žaidimas”, – dienraščiui „Le Monde” vėliau visas kryžmines ugnis atlaikiusi sakė Ch.Lagarde.

Vos atsidūrusi užsienio prekybos ministrės kėdėje, jau po pirmojo vyriausybės posėdžio buvusi advokatė pareiškė, kad Prancūzijos darbo teisė yra pernelyg nelanksti.

Vėliau tapusi ekonomikos ir finansų ministre, kalbėdama apie būtinybę taupyti ir atsisakyti dalies valstybės tarnautojų, ji leptelėjo frazė „griežtas taupymo planas”. Prancūzams tokia frazė prilygsta keiksmažodžiui. Todėl tokių nešvankybų, nors jos ir atitiktų realybę, ministrai, gink Dieve, viešai nevartoja.

Taigi premjerui Francois Fillon ministrės pareiškimą teko vynioti į storą vatą ir aiškinti, jog nėra jokio plano

klerkams kapoti galvas.

„Ankstesnėje mano aplinkoje šio termino reikšmė buvo kitokia”, – teisinosi amerikietiškos kultūros persmelkta moteris.

Griežtai ir taupiai valdyti valstybės finansus, kaip ir privačios įmonės pinigus, jai atrodė akivaizdus privalumas.

Galiausiai labai išaugus naftos ir benzino kainoms Ch.Lagarde nesugalvojo nieko geriau, kaip paraginti prancūzus palikti savo automobilius garažuose. Esą verta sėsti ant dviračių arba pamiklinti kojas. Po šio raginimo ji vėl buvo priversta atremti skaudžias kritikos kulkas.

Kalbama, jog šalies prezidentas Nicola Sarkozy dėl Ch.Lagarde politinės nuovokos stokos buvo tiesiog puolęs į neviltį.

Tačiau per kelerius metus tai, kas iš pradžių buvo laikoma rimtais Ch.Lagarde trūkumais, tapo didžiuliais jos pranašumais. Maža to, net skeptiškai Prancūziją vertinančių amerikiečių ir britų akyse ji sėkmingai pakoregavo savo šalies įvaizdį.

Visos krizės metu ministrė demonstravo puikius pasaulinį kontekstą suprantančios, pašnekovus iš pusės žodžio pajuntančios ir tarptautinį etiketą iki smulkmenų išmanančios derybininkės gebėjimus.

Kitaip negu dalis tėvynainių, žodžio „globalizacija” nesibaidanti Ch.Lagarde taip sugebėjo daug geriau apginti Prancūzijos interesus.

Ch.Lagarde, skirtingai nei dalis kitų Prancūzijos ministrų, atvira ir užsienio šalių žiniasklaidos atstovams.

Konstruktivūs, trumpi, aiškūs, puikio humoro jausmu pagardinti atsakymai į klausimus ir tiesiog nuginkluojantis mandagumas bei skrupulingas dėmesys pašnekovui – tokį įspūdį kaskart palieka Ch.Lagarde.

Paryžiuje gimusi Ch. Lagarde augo ir vidurinę mokyklą baigė Normandijoje, šiaurės vakarų uostamiestyje Havre. Christine – vyriausia universiteto dėstytojų šeimos atžala ir vienintelė mergaitė tarp trijų brolių. Vienas jų

Prancūzijos Finansų ministrė Christine Lagarde birželio 28 d. 187 pasaulio valstybių buvo patvirtinta Tarptautinio Finansų Fondo vadove. Pirmą kartą moteris valdys pasaulio finansus. Pareigas pradės eiti liepos 5 d. Washington įstaigoje. Jos terminas – penkeri metai.

AP

tapo garsiu operos baritonu.

„Sėkmė niekada nebūna garantuota. Už ją reikia amžinai kovoti. Kiekvieną rytą reikia įrodinėti savo gebėjimus.

Tai, ką kūrei metų metus, gali subyrėti per dieną”, – dienraščiui „La Tribune” sakė sau ir kitiems reikli ir be galo darbšti profesionalė.

„Aš augau reikloje, bet tolerantiškoje, krikščioniškoje, bet kairiesiems prijauniančioje aplinkoje.

Labai anksti, būdama 17 metų, po vidurinės mokyklos baigimo ir asmeniniu išbandymu tapusios tėvo mirties gavau stipendiją ir išvykau mokytis į JAV.

Ten atsivėriau pasauliui ir tai mane iš esmės pakeitė”, – prisimena prancūzė.

Dienraštyje „Liberation” pirmuosius Amerikoje praleistus metus ji apibendrino su šypsena: „Grijau priaugusi 20 kilogramų, bet puikiai kalbėdama angliškai.”

Po metų mokslo ir stažuotės Jungtinėse Valstijose Ch.Lagarde toliau mokėsi Paryžiuje. Ji įgijo anglų kalbos ir teisės mokslų bakalaurą laipsnį ir baigė prestižinę Politinių mokslų institutą (ScPo).

Ch.Lagarde net dukart mėgino stoti į aukščiausio rango valstybės tarnautojus rengiančią Nacionalinę administracijos mokyklą (ENA), tačiau neįveikė milžiniško konkurso. Tai – nebe vienintelė jos karjeros nesėkmė.

Tačiau 1981 metais savo kandidatūrą Ch.Lagarde pateikė tarptautinio advokatų biuro

(Nukelta į 5 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

**MINDAUGAS, DIEVO VALIA
PIRMASIS LIETUVOS KARALIUS**

Manoma, kad Lietuvos vienintelis karalius Mindaugas 1251 m. priėmė krikštą ir Lietuva tapo globojama Šventojo Sosto.

Vieniems jis valdovas ir karžygys, simbolizuojantis Lietuvos žengimą iš pagonybės į krikščionišką Europą, kitiems – valdžios ištroškęs, žiaurus, brolių nepasigailėjęs kunigaikštis, atsisakęs tėvų tikėjimo, išmainęs Lietuvą į karūną. Dėl to istorikai yra parašę prieštaringiausių vertinimų.

Sujungti pagrindines Lietuvos žemes Mindaugui pavyko dar iki karūnavimo – reikėjo maždaug dešimtmečio, iki 1240 metų. Tačiau manoma, kad Saulės mūšį 1236 m. galėjo laimėti suvienyta Lietuva.

Lenkas Jan Długosz kronikoje Mindaugą vaizduoja valdovu, mėginusiu apgauti vokiečių ordiną ir krikštą priėmęs tik dėl išskaičiavimo. M. Strykowski veikale apie „Šlovingos lietuvių tautos pradžią“ Mindaugas vadinamas narsiu valdovu. Teodoras Narbutas rašė, kad Mindaugas didžiuoju Lietuvos kunigaikščiū buvo išrinktas Kernavėje ir nekaltino jo kitų kunigaikščių nužudymais. Jam netrūko nei drąsos, nei išminties, net buvo vadinamas Išmintinguoju. Livonijos eiliuotoji kronika jį vadina „Lietuvos žemės viešpačiu ir nurodo įspūdingą jo karių dydį – 30 tūkstančių vyrų.“

Po Mindaugo svečiavimosi pas Livonijos ordino magistrą Andrių Štirlandą, pas popiežių Inocentą IV nuvyko lietuvių delegacija su Mindaugo laišku ir tada popiežius savo bulėje paminėjo įvykusį krikštą. Tada Mindaugas jau tapo Bažnyčios sūnumi. Jo prašymu popiežius Lietuvos vyskupu paskyrė kunigą Kristijoną, kuris Mindaugą mokė naujo tikėjimo tiesų. Livonijos ordinas tuo metu palaikė Mindaugą, gyvenusį Vorutos pilyje.

Išsamiai apie Mindaugą rašo istorikas E. Gudavičius. Kulmo vyskupas Heidenreich gavo popiežiaus įsakymą vainikuoti Mindaugą karaliumi. Tai įvyko 1253 m. liepos 6 d. Karūnacijos aktą atliko magistras A. Štirlandas, dalyvaujant pranciškonams. Kartu buvo vainikuota ir Mindaugo žmona Morta, tapusi uolia katalike. Brangias karūnas sukūrė Rygos meistrai. Karūnacija galėjusi vykti Mindaugo statytoje katedroje, kur dabar stovi Vilniaus arkikatedra bazilika. Tokia išvada yra padaryta iš mokslininkų požemių tyrinėjimų duomenų.

Atsilygindamas už karūnavimą Mindaugas užrašė ordinui dalį žemaičių žemių, bet daug pasiliko sau. Tai patvirtino popiežius Inocentas IV. Bet tarp dovanojimo dokumentų tik vienas patvirtintas valdovo antspaudu. Tai 1255 m. spalio raštas, kuriuo ordinui dovanojama Šėlos žemė. Antspaude yra sėdintis karalius, rankoje laikantis skeptrą ir kitoje valdžios ženklą. Lotynų kalba parašytas dokumentas pradedamas žodžiais „Mindaugas, Dievo valia pirmasis Lietuvos karalius...“

Morta mirė 1262 m. Į laidotuves atvyko jos sesuo, kurią Mindaugas tuoj vedė, atimdamas žmoną iš pavaldinio Nalšios kunigaikščio Daumanto, kuris, keršydamas susitarė su Treniota ir Mindaugas tapo jų sąmokslų auka – buvo nužudytas 1263 m. rudenį kartu su sūnumis Rukliu ir Rupeikiu. Nors Treniota ir perėmė sujungtą valstybę, bet karaliumi netapo. Krikščionybė buvo pristabdyta.

S. Tūbėnas

ATOVEIKSMIS Į NUTAUTINIMĄ

Menam laikus, kai sovietiniai ideologai Lietuvą ketino paversti teritorija be lietuvių. Sovietų Sąjungoje tautybė, išskyrus „vyresniojo brolio“ tautybę, buvo ignoruojama arba žeminama.

Taip daug tautybių ir jų kalbų išnyko, o imperijos sudėtyje esančios visos tautos buvo vadinamos „sovetskij narod“ (tarybinė liaudis).

Tačiau asmens dokumentuose priklausomybė tautybei, tikėtina, buvo fiksuojama tik tam, kad matytųsi, jog esi „vyresnis brolis“ ar „mažesnis brolis“. Globalizmo – sąmokslų prieš žmoniją – siekis taip pat yra „ištirpdyti“ kosmopolitiniame katile visas tautas ir tautybes, kurios pagal vieno dirigento mostus vieną himną giedotų.

Demokratijos mechanizmas, kuris savyje jokių vertybių neturi (vertybės yra arba jų nėra visuomenėje, kuri tuo mechanizmu naudojasi), tėra tik aritmetinė dauguma paremtas valdymo būdas. Ir šio mechanizmo akiratyje nei tautos, nei tautybės nėra (!); tėra valstybė ir pilietybė.

Taigi, naudojantis šiuo mechanizmu, globalizmo apaštalai sėkmingai gali naikinti tautas, jų savastį, paveldą. Natūralu, kad esant veiksmui, yra atoveiksmis, nes dėsnis veikia gamtoje ir visuomenėje. Tik, jei gamtoje atoveiksmis kiekybiškai lygiavertis veiksmui, visuomenės gyvenime atoveiksmis gali būti net didesnis už veiksmą.

Lietuva, ištrūkusi iš sovietinės vergijos, ištroškusi

nepriklausomybės ir laisvės, demokratiją pasitiko kaip „šventąją karvę“, tarsi joje ir būtų įkūnyta nepriklausomybė ir laisvė. Iškart (gal beždžioniaujant Vakarams) iš asmens dokumentų dingo tautybė, įstojus į Europos Sąjungą, Lietuvos Trispalvė dingo net ant automobilių numerių, nekalbant apie šių vėliavų privalomą kėlimą valstybinių ar tautinių švenčių proga.

Tautos gimimas yra istorijos gelmių slėpinys. Žinoma tik tai, kad tauta gimsta žmonių istorinio likimo bendrystėje; juos vienija bendras istorinis likimas. Taigi, istorinio likimo bendrystė ir yra kiekvienos tautos esminis bruožas. Istorinio likimo bendrystę puoselėja ir saugo konservatizmas, jis ir yra tikras tautos dvasios sergėtojas. Konservatizmo reiškinys nesipriešina dabarties ir ateities kūrybai, pažangai, tačiau jis pripažįsta vienodas teises praeities kūrybai, tradicijoms, paveldui, pripažįsta ne tik esamų ir būsimų, bet ir buvusių kartų teisę gyventi tautoje, jis priešinasi užmarščiai pasiglemžiančio laiko tėkmei. Žmonijai nepavaldus laikas veržiasi atiduoti pirmenybę šiandienai ir rytojui, tačiau per konservatyvųjį pradą turime daug materialaus bei dvasinio paveldo dalykų, kurių paveikti laikas nepajėgus. Grožimės senovinėmis šventyklomis, buvusių civilizacijų išlikusiu paveldu, tautų, tautybių kalbų įvairove veikiausiai todėl, kad visa tai ženklina tarsi nevaldomo laiko antspaudas – kon-

servatyviojo prado sankcija tolimesniam gyvenimui.

Lietuvių tautos kelias nužymėtas kovomis dėl išlikimo, dėl prarastos ar prarandamos laisvės, dėl teisės į tautos vertą būtį. Nuo seniausių laikų tautai ir jos valstybei iškylančių grėsmių akivaizdoje Lietuva sutelktai atitinkamu atoveiksmiu priešindavosi grobikams. Tačiau, būdama tarp Rytų ir Vakarų „ant vieškelio, ant kelio didžio“, patyrė teritorijos dalybas tarp grobikų, nešė okupantų uždėtą vergijos jungą. Praradusi valstybingumą, nesant vadovybės, tauta telkėsi į įvairius sambūrius, sąjūdžius sukilimams ar net partizaniniam karui. Konservatyviojo prado dėka ir dvasios galia vėl ir vėl rasdavosi galimybė išlikti, tautai vėl ištarti: „aš čia gyva“. Veiksmas pralaimėdavo, atoveiksmis laimėdavo.

Pastarosiomis dienomis nutyla šaukste vandens sukelta „audra“ dėl tautinių eitynių š. m. kovo 11 d.: intelektualais pasivadinę kosmopolitų pasekėjai ir net Valstybės veikėjai eitynes smerkia, dalyvius įvardija įžeidžiančiais žodžiais. Iškart, sutartinai, tarsi pagal dirigento lazdelę. Labai panašu, kad ta lazdelė tikrai yra vieno europarlamentaro rankose. O gal reikėtų bent susimąstyti, kodėl vyksta tokios eitynės; juk tai – atoveikis į nutautinimą, natūraliai kylantis tautinio atgimimo reiškinys. Susimąstykite, intelektualai ir Valstybės veikėjai! Gal, norint išvengti atoveiksmių, veiksmas turėtų būti kitokie?

Algimantas Zolubas

STOKHOLMO ARBITRAŽAS ATMETĖ SKUNDĄ

Stokholmas, birželio 24 d. Stokholmo arbitražas atmetė Rusijos dujų milžino „Gazprom“ skundą, kuriuo prašyta skubos tvarka uždrausti Lietuvos teismams spręsti bylą dėl „Lietuvos dujos“ veiklos tyrimo. Tai patvirtino energetikos ministro Arvydo Sekmoko patarėjas Kęstutis Jauniškis. „Arbitražas skundą atmetė pilna apimtimi kaip neturintį jokio pagrindo. Toliau tęsis teisminis bylos nagrinėjimas dėl „Lietuvos dujų“ veiklos“, – sakė K. Jauniškis.

Tuo metu penktadienio pavakarę „Gazprom“ išplatintame pranešime spaudai rašoma, kad arbitras „nusprenė, jog nėra jokios skubos dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, tačiau patį skundą kompanija turi šansų laimėti, nes jos pozicija yra pakankamai pagrįsta“.

„Gazprom“ į arbitražą kreipėsi birželio viduryje.

Energetikos ministeri-

ja siekia, kad teismas atšauktų „Gazprom“ atstovus „Lietuvos dujose“ Valerij Golubev ir Kiril Selezniev, nes, anot ministerijos, jie veikė ne dėl „Lietuvos dujų“ akcininkų, bet vardan „Gazprom“ interesų.

Ministerijos manymu, taip „Gazprom“ siekia daryti spaudimą Seimui, kad nebūtų priimtas „Gazprom“ neįtinkantis naujos redakcijos Gamtinių dujų įstatymas, kuriame numatyta atskirti tiekimo ir perdavimo funkcijas.

Jau ankščiau V.Golubev teigė, kad ruošiasi bylinėtis su Lietuva ir neketina mažinti dujų kainų.

„Bylinėsimės, jie (Lietuva) pralaimės. Jie pralaimės bet kuriame teisme. Jokio įsipareigojimų pažeidimo (iš „Gazprom“ pusės) nebuvo. Dujų kainų formulei Lietuvos Vyriausybė pritarė 2008 metais, iki trečiojo energetikos paketo taikymo. 2009 ir 2010 metais Lietuvos padėties mes

nė kiek nepabloginome“, – žurnalistams pareiškė jis.

Lietuva už dujas moka vieną didžiausių kainų Europoje. Anksčiau Energetikos ministerija tvirtino pradėjusi derybas su „Gazprom“ dėl mažesnių dujų kainų.

Lietuva neturi galimybės pirkti dujas iš kitur - vamzdis veda tik į Rusiją, o suskystintų dujų terminalas dar tik projektuose.

Lietuvos Energetikos ministerija šiuo metu ieško teisininkų, galinčių atstovauti Lietuvą ginče su „Gazprom“.

Arbitražo ekspertų paslaugoms valstybė pasiryžusi išleisti iki 4 mln. eurų (13.8 mln. Lt). Netrukus turėtų paaiškėti, kas laimėjo Energetikos ministerijos paskelbtą konkursą ir kiek tai kainuos.

Lietuvos Vyriausybei priklauso 17.70 proc. „Lietuvos dujų“ akcijų, „Gazprom“ – 37.06 proc., Vokietijos „E.ON Ruhrgas International“ – 38.9 proc. akcijų.

ELTA

1941 M. SUKILIMAS: NEVIENAREIKŠMIS, BET LABAI SVARBUS

Nežinia vis dar gaubia daugelį 1941 m. birželio mėnesio sukilimo momentų. Žinome, kad antrą Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karo dieną, birželio 23 d. apie pusę dešimtos ryto Lietuvių aktyvistų fronto (LAF) vardu per Kauno radiofoną buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas, paskelbta Lietuvos Laikinoji vyriausybės (LLV) sudėtis, sugiedotas Lietuvos himnas.

Sukilėliai greitai užėmė Kauną, kitose Lietuvos dalyse pradėjo veikti partizanų būriai, kurie apšaudė besitraukiančius raudonarmiečius ir į savo rankas perėmė valdžią. Savaitės pabaigoje sovietų valdžios neliko nė kvapo, bet tai iš esmės - Vokietijos kariuomenės nuopelnas.

Dėl daug ko nesutariama: pvz., kiek buvo sukilėlių, kiek jų žuvo, ar jie veikė vieningai ir taip toliau. Išeivijoje buvo teigiama, kad žuvo 4 000 vyrų, nors minimi įvairūs skaičiai. Dabar manoma, kad žuvo nuo 300 iki 500 sukilėlių. Kadaise buvo teigiama, jog sukilime dalyvavo šimtas tūkstančių vyrų ar net daugiau. Bet veikiausiai sukilėlių būta apie 10–15 tūkstančių.

Kai kalbama ir rašoma apie sukilėlius, nėra visiškai aišku, ar partizanais buvo laikomi tik tie, kurie įsijungė į kovą vokiečiams dar neatvykus, ar ir tie, kurie vėliau užsirišo baltus raiščius. LAF stengėsi telkti sukilėlius ir jiems vadovauti, bet centralizuotas pagrindis tik kūrėsi, tad manytina, kad daugelis kovotojų, net ištisi būriai, stichiškai įsitraukė į sukilimą.

Visada būta skeptikų, kurie sukilimą laikė beprasmiu. Esą vokiečiai vis tiek būtų išviję bolševikus, tad aukos buvo beprasmės ir bergždžios. *Post factum* visi esame gudrūs. Jei sukilimo tikslas buvo iškovoti nepriklausomybę arba protektorato statusą, tai sukilimas savo nepasiekė. Kai kurie LAF vadovai gana naiviai pasitikėjo nacių gera valia, kurios nebuvo. Bet nutarimą, ar sėdėti sudėjus rankas, ar sukilti ir kovoti reikėjo priimti karui dar neprasidėjus, o ne jam pasibaigus.

Daugelis jautė gėdą dėl beginklės kapituliacijos 1940 m. bei pareigą ją nuplauti. Artėjant karui komunistų smurtas ir represijos įgijo pagreitį. Kai okupanto siautėjimas peržengia ribas, kai tikimasi, jog ateina pagalba ir išsilaisvinimas, arba kai dėl politinių priežasčių

jaučiamas poreikis parodyti, kad tauta ir valstybė tebegyva, griebiamasi ginklo. Šiuo atžvilgiu 1941 m. lietuvių sukilimas ir 1944 m. Varšuvos sukilimas buvo gana panašūs.

Nereikia užmiršti, kad dar nebuvo visiškai atsiskleidęs nacių bjaurumas. Lenkijos žydai buvo suvaryti į getus, bet nebuvo masiškai žudomi. Slovakija turėjo suverenumo požymių, Daniją didele dalimi valdė danai (vokiečių ir danų valdininkų santykis buvo 1:43 000). Buvo galima manyti, kad vokiečiai elgsis racionaliai, ieškos sąjungininkų kovoję su bolševikais, tad ir darys kai kurių nuolaidų. Bet to nebuvo.

Sukilėliams ir LLV priekaištaujama, kad jie kolaboravo su naciais. Neginčytina, kad sukilimas buvo derinamas su Vokietija, kad LAF vadovybė bendravo su Abwehru, kalbėjosi ir su Gestapu. Reikėjo derinti sukilimą su karo pradžia, nes sukilėliai vieni negalėjo priešintis sovietų pajėgoms, juolab Raudonajai armijai.

Nors sukilėliai bendradarbiavo su naciais, jie priešinosi vokiečių politiniams tikslams, atvirai ir atkakliai siekdami Lietuvos nepriklausomybės. Negalima LLV lyginti su Justo Paleckio vyriausybe. Justas Paleckis bendradarbiavo su sovietais, laidodamas Lietuvos nepriklausomybę, LLV bendravo su naciais, siekdama atkurti nepriklausomybę.

Kazys Škirpa ne kartą atsakingiems Vokietijos Užsienio reikalų ministerijos pareigūnams raštu ir žodžiu skelbė, kad Lietuva tikisi atgauti savo laisvę ir suverenumą. Tris dienas prieš karo pradžią jis perdavė memorandumą Ribbentropui, kuriame tarp kita ko rašoma, kad patys lietuviai turi spręsti savo vyriausybės sudėtį.

Karui prasidėjus, K. Škirpai buvo paskelbtas namų areštas, jam nebuvo leista grįžti į Lietuvą. Vokiečiai įvairiausiai būdais trukdė LLV veiklai, skatino voldemarininkus surengti perversmą prieš ją. LLV atsisakė tapti vokiečių valdžios patikėtinių taryba ir po šešių savaičių nutraukė savo veikimą. Daugelis sukilimo vadovų įsitraukė į antinacinę rezistenciją, ne vienas buvo suimtas.

LLV ir sukilėliai negalėjo paveikti vokiečių, bet ir nešoko pagal vokiečių dūdelę. Pats LLV sudarymas, pats vyriausybės pavadinimas buvo iššūkis vokiečiams. LLV pasisekė išsaugoti didesnę veikimo laisvę, bet saugumo policija

Lietuvos karaliaus Mindaugo paminklas Vilniuje. (Skulptorius Regimantas Midvikis, architektai Algimantas Nasvytis, Ričardas Krištapavičius, Inesa Alistratovaitė).

ir savisaugos batalionai buvo tiesiogiai pavaldūs vokiečiams ir įtraukti į žudymo akcijas. Vietos savivaldybės irgi buvo verčiamos paklusti vokiečių galiai.

Opiausias klausimas yra žydų žudymas. Žudynės Lietūkio garaže bei Vilijampolėje vyko pirmomis karo dienomis, ir jei vokiečiai skatino žudymus, lietuviai juos vykdė. LLV nepasmerkė jų viešai. Tad vieni stengiasi sukilimą vaizduoti nacių kolaborantų diriguojama uvertiūra masinėms žudynėms. Kitiems žudymai vyko bendrame sukilimo fone, bet nebuvo susieti vienas su kitu. Pirmuoju atveju sukilimas sutapatinamas su žudynėmis, kitu atveju žudynės laikomas nereikšmingu epifenomenu. Nei viena, nei kita interpretacija neįtikina.

Nors jau vėlu, reikėtų mėginti detaliau atkurti sukilimo eigą, atkreipiant dėmesį į du momentus. Pirma, ištirti, kiek ir kokiomis sąlygomis įvyko išpuolių prieš žydus ir kiek būta susirėmimų su partiniu aktyvu, naciams dar neatvykus. Antra, reikia atsargiau vartoti sukilėlių, partizanų ir baltaraiščių sąvokas. Kartais visi sukilėliai sutapatinami su baltaraiščiais, o visi baltaraiščiai su žudikais. Sukilėlio ir žudiko sutapatinimas tiek pat ydingas, kaip žydų ir komunistų sutapatinimas antisemitų demonologijoje.

Reikėtų vykdyti tyrimus, siekiant atskirti tris žmonių grupes - sukilėlius, kurie tik kovojo su okupantu, į žudynes įsitraukusius sukilėlius, ir pogromų vykdytojus, kurie išvis nekovojo su okupantu. Darbas nebūtų lengvas, bet gal ir nebergždžias, nes turime sukilėlių sąrašų. Būta daug nepriekaištingų kovotojų,

nesusitepusių krauju ir vėliau įsitraukusių į antinacinę rezistenciją kaip Pilypas Narutis. Tai vienas pagrindinių sukilimo organizatorių, kuris buvo suimtas 1943 m. ir išsiųstas į Stutthofo koncentracijos stovyklą.

Bet Bronius Norkus, kuris iškėlė trispalvę ant Prisikėlimo bažnyčios bokšto, vadovavo karių būriui, kuris masiškai žudė žydus. Masinėse žudynėse labai aktyviai dalyvavo kitas sukilėlis Juozas Barzda. Sakoma, kad Algirdas Klimaitis, kuris vadovavo Vilijampolės pogromui, buvo sovietų įkalintas ir tik sukilėlių išlaisvintas. Jei tai tiesa, jis nebuvo sukilėlis, o paprastas žudikas.

Verta prisiminti sukilėlių sudėtį. Didelį vaidmenį turėjo studentai, ypač ateitininkai, visuomenės veikėjai, jauni karininkai, universiteto dėstytojai, paprasti ūkininkai. Tai buvo lietuvių visuomenės skerspjuvis, o ne tik kariškių grupė.

Kyla klausimas, į kokią pasakojimą reikia įkomponuoti sukilimą. Prestižiniame JAV istorijos žurnale „Kritika” žinomas istorikas Alfred J. Rieber paskelbė straipsnį apie pilietinius karus Sovietijoje per Antrąjį pasaulinį karą ir po jo. Jis teigia, kad sukilime dalyvavo nuo 100 iki 125 tūkst. žmonių, kad Kaunas buvo išvaduotas ir buvo sudaryta LLV (jis mini ir žudymus Kaune).

Rieber tvirtina, kad ir vėliau lietuviai pralenkė kitus Baltijos šalių gyventojus savo politiniu sąmoningumu ir organizuotumu, aktyviai dalyvavo partizanų pasipriešinime. Rieber daro faktinių klaidų, kaip ir dar žinomesnis istorikas Timothy Snyder savo „Bloodlands”, teigda-

mas, jog K. Škirpa sugrįžo į Lietuvą su vokiečiais ir per radijo laidas skatino lietuvius žudyti žydus. (Tai, kad žurnalo ir knygos redaktoriai nepastebėjo klaidų, rodo, kiek mažai dar žinoma apie Lietuvą).

Galima pratęsti Rieber įžvalgas. Lietuviai vieninteliai iš Baltijos šalių sukilo ir sudarė Laikinąją vyriausybę. **Antinacinė rezistencija buvo gerai organizuota ir sulaukė tautos pritarimo.** 1943 m. lietuviai vieninteliai boikotavo SS legiono steigimą (nors policijos batalionai dalyvavo žudynėse ne tik Lietuvos teritorijoje, bet ir už jos). Rezistencijos raginami 1944 m. savanoriai entuziastingai stojo į Vietinę rinktinę, kuri turėjo būti Lietuvos kariuomenės užuomazga. Tik Ukrainoje partizaninis pasipriešinimas buvo atkaklesnis ir platesnio masto.

Verta prisiminti, kad 1945 m. vasarą sugalvojus Lietuvos inkorporavimo į SSSR penkerių metų progą siųsti Stalinui padėkos laišką su Lietuvos gyventojų parašais, įvyko spontaniškas, beveik visuotinis boikotas. Lavrentij Berija siųstame raporte tarp kita ko pažymima, kad vienoje Švenčionių valsčiaus apylinkės taryboje „iš 100 susirinkime dalyvavusių žmonių laišką drg. Stalinui pasirašė tik apylinkės pirmininkas”.

Šiame kontekste sukilimas yra reikšmingas momentas Lietuvos pasipriešinimo istorijoje, pirmasis ilgos kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės žingsnis, atskleidžiantis gyventojų politinį sąmoningumą bei ryžtą nesusitaikyti su Lietuvos okupacija. Bet nereikia užmiršti tamsiosios sukilimo pusės.

Kęstutis Girnius

LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

NIKODEMAS ŠVOGŽLYS-MILŽINAS (1899-1985)
Kunigas, poetas, Onuškis, Trakų rajonas

Onuškyje, kur prieš karą dirbo kunigas N. Švogžlys, parapija buvo marga tautine sudėtimi. Šalia grynai lietuviškų kaimų buvo ir nemaža beveik vien lenkiškų. Žinant, kad už kelių kilometrų ėjo demarkacinė linija, prie kurios buvo nuolat žvanganama ginklais, sudėtinga situacija buvo ir bažnyčioje. Tačiau N. Švogžlys buvo patyręs žmonių taikintojas. Tad Onuškyje susidūrimų tarp lenkų ir lietuvių buvo išvengta. Pačiame Onušio miestelyje nemaža gyventojų dalį sudarė ir žydai, čia buvo ir jų maldos namai- sinagoga. Būtent karo metais išryškėjo N.Švogžlio humanizmas. Jis nuo mirties išgelbėjo 14 žmonių, tarp jų kelis žydus...

Vieną dieną Onuškin su-

virto būrys rudųjų hitlerininkų. Su jais kartu ir vokiškai uniformuotų lietuvių vyrų būrelis. Ir netikėtai visus Onušio žydus suvarė sinagogon. Sakė jiems, kad juos į darbą varys. Bet kam tada iš namų varyti moteris, senius ir vaikus? - , klausė atsiminimuose N. Švogžlys. Sinagogoje žydai buvo laikomi kelias dienas. Tarp ten buvusių ir Motelis Kovalskis, onuškiečių gerbiamas gydytojas. Jau pirmosiomis hitlerininkų okupacijos savaitėmis N. Švogžlys rūpinosi, kad M. Kovalskis gautų neliečiamybės raštą. Deja, to pasiekti nepavyko. Po kelių sunkių dienų, žydai buvo išvesti iš sinagogos, surikiuoti eilėmis, ir saugant sargybiniams su šunimis nuvaryti į Trakus.

Nikodemus Švogžlys-Milžinas

Kartu su jais ir M. Kovalskis. Tą pačią naktį N. Švogžlys su teisėju Januška išėjo iš Onušio į Trakus.

Trakuose mes susiradom Petrą Žilionį, onuškietį. Jis tenai buvo sargyboje. Mes pasakėm jam savo norą ir

didį žmonišką reikalą - išgauti iš salos, į kurią buvo suvaryti žydai, Motelį-Motiejų Kovalskį. Sargybinis pagalvojo ir sutiko. Mes per Žilionį įdavėme raštelį Kovalskiui, kad jis sėstų su sargybiniu valtin ir plauktų kitan ežero krantan, kur mes jo lauksim. Po kurio laiko Žilionis ir atplukdė mums Kovalskį. Mes visi įdavėm mirtiną priesaiką, kad viską laikysim paslaptyste. Naktį įvairiais keliais išskubėjom Onušio link. Gydytojas Kovalskis buvo išgelbėtas, - rasė N. Švogžlys.

Vytautuvos klebono kunigo Leono Jokūbausko prašytas, kai jam slėpti jau pasidarė pavojinga, 1944 metais katalikišku Verutės vardu pakrikštytą žydaite, N. Švogžlys pradėjo slėpti pačioj

Onušio bažnyčioj įtaisytoj slėptuvėje:

Mes sutarėme čia patalpinti vargšę žydę, kuri, kaip ir mes norėjo gyventi. Išsilaikė visą karą, dabar karas bemaž baigėsi- tai gyvą žmogų reikėjo išlaikyti netolimai laisvei. Mes įrengėme čia žydutei guolį, aš atnešiau indų ir kitų reikmenų... Verutė pasiliko mano žinioje ir tėviškoje globoje.

Vėliau N. Švogžlys parūpino Verutei pasą:

Nuotraumą prilipinau sve-timan pasan. Valsčiuje prie viršaičio stalo pavyko man ir seną antspaudą prispaust. Ir žydaite Verutė turėjo jau lietuvis Veronikos... oficialų pasą. Ji verkė iš džiaugsmo.

Apie tai ilgus metus nebuvo plačiau žinoma. Dabar, atsiveriant įvairiems archyvams, bei apklausiant tų įvykių liudininkus, išaiškėja seniai atlikti kilnūs jau nesančių žmonių darbai...

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nešančios rankos”.

(Atkelta iš 2 psl.)

TARPTAUTINIO...

„Baker & McKenzie” atstovybei Paryžiuje. Čia jai buvo patikėta plėtoti Socialinės teisės departamentą.

„Mano karjera susiklostė tarsi be mano žinios”, – kilimą „Baker & McKenzie” laipteliais apibūdino pati Ch.Lagarde.

1987 m. ji tapo šios dabar net 3750 advokatų turinčios kontoros partnere, paskui – partnere vadybininke, o 1995 m. – biuro valdybos nare ir galiausiai prezidente.

„Kartais norisi padėti savo kelionių ryšulėlį ir pažiūrėti, kaip Normandijoje auga mano rožės”, – yra sakiusi transatlantiniuose skrydžiuose daug laiko praleidusi ir gyvenimą tarp Amerikos, Honkongo ir Paryžiaus nuolat dalijusi advokatė.

„Esu keliautoja po pasaulį, be nuolatinės gyvenamosios vietos”, – pridūrė išsiskyrusi dviejų suaugusių sūnų motina.

Pašėlusiam darbo grafike dabartinė ministrė vis dėlto randa laiko ir sau. Retsykiais savaitgaliais ji dingsta Normandijos kaime, užsiima sodininkyste, verda uogienes. Arba kelias valandas plepa su draugėmis.

Viešumoje – tik besišypsanti

Būsimoji ministrė nuo pat jaunystės labai sportiška. Daili 1.8 metro aukštaūgė buvo Prancūzijos sinchroninio plaukimo rinktinės narė. Ir šiandien ji dievina plaukimą, nardymą, renkasi viešbučius su baseinu ir kasdien po 20 minučių užsiima joga.

Kasdienis sportas ir vegetariška dieta Ch.Lagarde pa-

deda ne tik atlaikyti pašėlusį darbo grafiką, bet ir išsaugoti puikią nuotaiką.

Sakoma, jog susinervinusios arba įsitempusios šios moters niekas nėra matęs. Kad ir kokios būtų aplinkybės, ji visada dėmesinga ir besišypsanti.

„Kūnas ir siela veikia išvien”, – sakė politikė.

Ch.Lagarde įkūnija gal ne tiek prancūziškos, kiek griežtesnės britiškos elegancijos modelį. Ji visuomet nepriekaištingai apsirengusi: „Moteriai už atirusią sijono apačią bus sunkiau atleista nei vyrui už susilamdžiusią švarko apykaklę.”

Po šia klasika prancūzė vis dėlto slepia ir nemažai originalumo.

Savo griežtą juodą-baltą ministrės biurą politikė papuošė zebro motyvais marginta kilimine danga.

„Taip visi tie ponai, į kuriuos kreipiuosi, nebegalės nudelbti žvilgsnio į savo batų nosį”, – dienraščiui „Le Monde” sakė mažų išdaigų nevengianti prancūzė.

Per rimtus tarptautinius susitikimus ministrė mėgsta išsitraukti fotoaparatus ir tarsi kokia roko žvaigždės medžiojanti paauglė įamžinti kolegas.

Kartą JAV televizijos ekrane prancūzė pasirodė užsidėjusi baskų krašto beretę, beje, nė kiek nejuokingą, veikiau puikiai jai tinkančią.

Slaptas gyvenimo daržas

Kaip ir dauguma protingų ir apdairių Prancūzijos politikų, apie asmeninį gyvenimą Ch.Lagarde kalba retai ir ne daug.

Bene vienintelė išimtis – pernai vasarą savaitraštyje „Paris Match” pasirodęs nedidelis rašinys apie dabartinį jos gyvenimo draugą Marselio miesto verslininką Xavier Giocanti ir poros nuotrauka.

Šis buvęs jaunystės draugas ministrės gyvenimo palydovu tapo 2006-aisiais. Seną pažįstamą tuometė užsienio prekybos ministrė susitiko per komandiruotę į Marselį.

„Daug kalbamės apie darbą. Turbūt esu vienas retų objektyvių asmenų, su kuriuo ji gali atvirai pasikalbėti.

Aš esu paprastas ekonomikos žaidėjas ir galiu išsakyti jai tam tikras tiesas”, – sakė iš Korsikos salos kilęs X.Giocanti.

Iš kitų pasaulio politikų prancūzė turbūt išsiskiria ir tuo, jog visą gyvenimą taikėsi – ir tikrai sėkmingai – į dailiosios lyties atstovių dar niekada neartus dirvonus.

Gabi verslo teisės specialistė tapo pirmąją moterimi, kuri užėmė galingo JAV advokatų biuro „Baker & McKenzie” prezidento postą.

Prancūzijoje ji sėdo prie vien vyrams iki to laiko rezervuoto Ekonomikos ir finansų ministerijos vairo.

Būdama šiame poste ji pagerino visų savo pirmtakų vyrų ilgaamžiškumo rekordus. *(Sutrupintas straipsnis)*

Edita Urmonaitė, lrytas.lt

Medininkų poste žuvusių pareigūnų vaikai nori sužinoti, kas buvo jų tėvų tikrieji nusikaltimo organizatoriai. Nustatyta, kad 1991 m. liepos 31-osios rytą Lietuvos pareigūnus žudė trys omonininkai iš Rygos, tačiau surastas ir nuteistas tik. K. Michailov. *lrytas.lt*

EUROPARLAMENTARAI IŠ LIETUVOS PATIKINO EUROPOS VADUS

Birželio 24 d. jie laišku kreipėsi į ES Tarybos pirmininką Herman von Rompuy, Europos Komisijos pirmininką Jose Manuel Barroso bei Europos Sąjungai pirmininkaujančios Vengrijos ministrą pirmininką Viktor Orban dėl lenkų tautinės mažumos teisių apsaugos Lietuvoje.

Šio laiško kopija išsiųsta ir EP pirmininkui Jerzy Buzek, informavo europarlamentarės Laimos Andrikienės biuras.

„Mes esame didžiai nusivylę, kad Europos vadovai yra klaidinami, bandoma įžiebtį neapykantą tarp žmonių, kurie

dešimtmečius taikiai gyvena vieni šalia kitų, ir nubrėžti naujas skiriamąsias linijas tarp vietos bendruomenių”, – sakoma Lietuvos europarlamentarų laiške.

Europos Parlamento narių laiške pateikiami atsakymai į priekaištus ir kritiką Lietuvai, kuri buvo išsakyta Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininko europarlamentaro Valdemaro Tomaševskio ir 26 EP narių pasirašytame kreipimesi, adresuotame ES institucijų vadovams. „Mes norime Jus patikinti, kad Lietuva nepažeidžia jokių tarptautinių sutarčių, gerbia ir gerbs joje gyvenančių mažumų teises. Mes, Europos Parlamento nariai iš Lietuvos, atstovaujantys skirtingoms politinėms partijoms, esame vieningi ir pasiryžę stabdyti bet kokius bandymus kurti naujas įtampas tarp Europos tautų”, – rašo Lietuvos atstovai. **LRT**

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55.
PUSEI METŲ - \$40.
PIRMA KLASĖ - \$78.
ORO PAŠTŲ UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

EUROPARLAMENTARAI
PRAŠO PRADĖTI
DIALOGĄ

Dešimt Lietuvos europarlamentarų kreipėsi į Lenkijos užsienio reikalų ministrą, prašydami padėti suaktyvinti dialogą ir dvišalius politinius ryšius su Lietuva.

Lietuvoje žadėjusio nesilankyti tol, kol vietos lenkams nebus leista rašyti savo pavardes lenkiškomis raidėmis, kaimyninės šalies ministro Radoslaw Sikorski prašoma dalyvauti atviraime ir geravališkame Lietuvos ir Lenkijos politikų bendradarbiavime.

Daug aistrų tebekeliančio Švietimo įstatymo priėmimą R. Sikorski buvo pavadinęs „lakmuso popierėliu“, parodysiančiu Lietuvos pasiryžimą apsaugoti mažumų teises. Jis prašė Seimą įgyvendinti Lietuvos lenkų reikalavimus, teigdamas, kad jie lojalūs piliečiai, turintys teisę išlaikyti savo tapatybę, nuosavybę ir kultūrą.

„Nors daugelis Jūsų nepasitenkinimą sukėlusių klausimų niekaip nesisieja su mūsų užsienio politika, o yra Lietuvos vidaus reikalas, jau ne kartą buvo patvirtinta, kad esame atviri diskusijai ir dalijimuisi informacija bet kuriuo Jus dominančiu klausimu”, – rašoma

(Nukelta į 8 psl.)

Dailininkės Janinos Malinauskaitės paveiksle Mindaugas švyti karališka didybe.

LIETUVOS TAUTININKAI TRAUKIASI

Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikščionių demokratų Tautininkų frakcijos konferencija nusprendė trauktis iš konservatorių partijos ir atkurti nuosavą partiją. Nutraukti veiklą partijoje Tautininkų frakcija nusprendė po to, kai nesugebėjo įtikinti konservatorių vadovybės atstatyti savo vadovų narystę partijoje.

„Frakcija neteko savo vadų, Seimo narių. Tai paralyžiuoja Tautininkų frakcijos veiklą TS-LKD ir daro ją neįmanoma”, - sakoma tautininkų priimtame nutarime.

Iš TS-LKD partijos balandį buvo pašalintas tautininkų vadovas Gintaras Songaila, kiek anksčiau buvo sustabdyta Kazimiero Uokos ir Arvydo Radžiūno narystė. Tautininkai taip pat skundėsi, kad nėra pakankamai atstovaujami TS-LKD vadovybėje.

Frakcijos vadovas Algimantas Birbilas kreipdamasis į bendražygius teigė, kad susitikime su konservatorių vadovybe tiesiog buvo atsakyta, kad tautininkų vadovai vėl galės mėginti stoti į partiją. „Mes bandėme, tarėmės, bet nieko iš to negavome”, - sakė jis.

Frakcijos konferencijoje už pasitraukimą iš TS-LKD balsavo 55 delegatai, prieš

buvo 17, o keturi susilaikė. Balsavime pralaimėję tolesnės bendros veiklos šalininkai po balsavimo demonstratyviai konferenciją paliko.

Pasitraukimo oponentai sakė, kad savarankiška atkurta partija neturėtų galimybių sėkmingai pasirodyti rinkimuose, todėl veikla TS-LKD partijoje yra vienintelis būdas būti labiau matomais. „Patekti į Seimą reikia 5 proc. balsų. Tam reikia 66 tūkst. Lietuvos piliečių balsų. Per visą nepriklausomybės istoriją, kai tautininkai veikė savarankiškai, iki šios dienos gavome tik 59 tūkst.”, - konferencijoje kalbėjo už tolesnę veiklą TS-LKD pasisakęs Žilvinas Leškevičius. Jis priminė, kad 2004 metais paskutiniuose Seimo rinkimuose, kai dalyvavo savarankiškai, Lietuvių tautininkų sąjunga surinko tik 2,5 tūkst. balsų.

TS-LKD partijos Priežiūros komitetas G. Songailą iš partijos pašalino, po to, kai jis teismui apskundė konservatorių Vilniaus skyriaus sprendimą derėtis su Lietuvos lenkų rinkimų akcija dėl koalicijos Vilniaus miesto savivaldybėje. G. Songaila anksčiau ne kartą viešai kritikavo partijos pirmininko Andriaus Kubiliaus veiklą.

LRT

PAŽINKIME LIETUVOS KARDINOLĄ
„MANE KUNIGYSTEI RENGĖ SKAUTŲ
TARNYSTĖ ŽMONĖMS”

Kalbino Andrius Navickas ir kun. Kęstutis Dvareckas, bernardinai.lt

VIII.

1988 m. spalio 4 d. popiežius Jonas Paulius II konsekraavo Audrį J. Bačkį vyskupu.

Tačiau suprantu, kad Šventasis Tėvas mane ruošė grįžimui į Lietuvą. Jau 1991 metų gruodžio 24 dieną popiežius įkūrė Vilniaus bažnytinę provinciją, o aš buvau paskirtas arkivyskupu metropolitu. Ingresas vyko kovo 3 dieną Vilniaus arkikatedroje, ir viena pirmutinių užduočių buvo pasirengti istoriniam įvykiui – popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkajai kelionei į Lietuvą.

Na, o kardinolu buvau paskirtas prieš dešimt metų – net sunku patikėti, kad tiek laiko jau prabėgo – 2001 metų vasario 21 dieną.

Tačiau tvirtai galiu pasakyti, kad mano pašaukimas yra kunigystė, o visa kita išplaukia iš šio pagrindinio pašaukimo. Visa kita yra kunigystės tąsa. Aišku, šis tas keičiasi, atsiranda daugiau rūpesčių. Klebonas neretai skundžiasi, kaip nelengva rūpintis parapija, o ką

tada kalbėti apie visą vyskupiją? Kardinolo pareigos taip pat suteikia savo atspalvį, tenka rūpintis ir Visuotinės Bažnyčios valdymo problemomis, tačiau noriu pabrėžti, kad man esminis dalykas lieka kunigystė. Ir dabar, nepriklausomai nuo kitų pareigų, man labai svarbu dirbti kunigo darbus: aukoti Mišias, skelbti Dievo Žodį, švęsti sakramentus, rūpintis sielovada. Man tai pamatinė misija, ir didžiulė nelaimė būtų, jei pamatinė misija taptų tik paradine uniforma, joje neliktų esmės. Todėl labai svarbu nuolat ugdyti savo dvasinį gyvenimą.

Regis, esate vienintelis kardinolas lietuvis, kuris dalyvavo naujo popiežiaus rinkimuose?

Na, gal Sapiegų laikais kas nors panašaus buvo, nors, tiesa, tada popiežių rinkimo procesas buvo kiek kitoks, į jį labai kišosi politikai. Mūsų laikais Konklava – tai labai jaudinantis momentas. Kartais jis vaizduojamas kaip politinės varžytuvės, tačiau galiu paliudyti, kad viskas yra tikrai ne taip. Tai maldos, susikaupimo ir bendrystės išgyvenimo laikas.

Taip, buvo susitikimų su kardinolų grupėmis, diskusijų, buvo ir nerimo, kai pagalvodavau apie atsakomybę, kuri teko. Tačiau pats pasiruošimas labai

padėjo, nes viskas prasidėjo nuo trijų dienų rekolekcijų, kurioms vadovavo tėvas Raniero Cantalamessa. Visos tos dienos buvo skirtos Šventosios Dvasios veikimo apmąstymui.

Kadangi esu dirbęs Vatikane daug metų, aš tam tikru mastu pažinojau visus iškiliausius kardinolus, buvau su daugeliu bendravęs. Pagalvoju, jei dabar ar po kurio laiko tektų dalyvauti konklavoje, būtų be galo sunku, nes per tą laiką kardinolų sudėtis labai pasikeitė ir dabar jau daug mažiau ką asmeniškai pažįstu.

Konklavoje buvo labai graži maldos dvasia. Labai greitai per balsavimus išryškėjo pagrindiniai kandidatai, aplink kuriuos gali burtis dauguma ir, kai reikėjo pasirinkti, praktiškai niekam klausimų nekilo.

Girdint Jūsų žodžius apie tai, kiek svarbi Jums kunigystė, aišku, kodėl vienu pirmųjų darbų, sugrįžus į Lietuvą, tapo Vilniaus kunigų seminarijos steigimas...

Man seminarijos steigimas atrodė itin svarbus. Kaip sakė anuomet į Lietuvą atvykęs Katalikiško Auklėjimo kongregacijos prefektas Pio Laghi, tai, kad Vilniuje įkurta seminarija – tai vilties ženklas, kad tikėjimas, nepaisant visų totalitarinės sistemos išbandymų, čia gyvas ir skleidžiasi.

Kurdamas Vilniaus se-

minariją, labai akcentavau laisvę ir atsakomybę. Aš pats esu žmogus, kuris labai nemėgsta prievartos ir kontrolės. Stengiuosi išlikti kuo savarankiškesnis, ir man daug maloniau, kai kas nors daroma iš vidinio įsitikinimo, bet ne iš sankcijų baimės. Todėl ir seminariją galvojau kurti ant laisvės pamato, norėjau, kad jauno žmogaus laisvas apsisprendimas ir atsakomybė už prisiimtus įsipareigojimus būtų svarbiausia. Tačiau, prisipažįstu, susidūriau su kitokia nei tikėjau tikrove. Neįvertinau, kad žmonės, užaugę totalitarinėje sistemoje, turi iškreiptą santykį su laisve ir lengvai nukrypsta į kraštutinumus, supriešindami laisvę ir įsipareigojimą, taisykles suvokdami ne kaip pagalbą, bet kaip kliūtį, kurią reikia apeiti. Pamačiau, jog ir jauni žmonės dažnai ieško ne laisvės, bet patogios erdvės, dėl kurios sutinka prisitaikyti. Teko koreguoti pirminį sumanymą.

Labiausiai seminaristams trūko paties pagrindo – bendražmogiškų vertybių, atvirumo kitam žmogui, pagarbos vieni kitiems. Prancūzijoje, kai mokiausi seminarijoje, buvau įpratęs tiesiai į akis pasakyti, ką galvoju, taip pat su manimi elgdavosi ir kiti. Lietuvoje viskas buvo kiek kitaip.

(Bus daugiau)

LENKIJA

PUNSKO LIETUVIŲ
KULTŪROS NAMAMS
– 55-ERI

Punsko lietuvių kultūros namų 55-erių metų veiklos sukakčiai paminėti skirtame šventiniame koncerte birželio 19 dieną dalyvavę Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Arvydas Daunoravičius ir Lietuvos konsulas Seinuose Liudvikas Milašius linkėjo vietos lietuviams ateityje toliau puoselėti gimtąją kalbą ir papročius.

„Per jau daugiau nei pusamžį kuriamą Punsco lietuvių kultūros namų istoriją sunku įvertinti, kokį svarbų vaidmenį jie suvaidino puoselėjant lietu-

vių kalbą, papročius ir tradicijas, garsinant Lietuvos vardą ne tik Lenkijoje, bet ir pasaulyje. Daugybė lietuvybei pasišventusių asmenybių čia kūrė ir tebekuria gyvąjį Lietuvos liaudies kultūros paveldą“, – sveikinimo kalboje sakė A. Daunoravičius. Jis padėkojo visiems, prižiūrintiems Punsco lietuvių kultūros namus, ir linkėjo, kad jie ir toliau išliktų klestinčiais tautiečių vienybės namais.

Punsco lietuvių kultūros namuose kasmet vyksta apie 40 renginių, šiuo metu juose veikia 10 ansamblių, vienijančių 297 narius.

Punsco lietuvių kultūros namų veiklą finansiškai remia Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

LR URM inf.

Punsco lietuvių kultūros namų 55-erių metų veiklos sukakčiai paminėti skirtame šventiniame koncerte birželio 19 dieną dalyvavo Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius **Arvydas Daunoravičius** (antras iš dešinės) ir Lietuvos konsulas Seinuose **Liudvikas Milašius**.

CHICAGO, IL

VIENINGAI GIEDAMAS
LIETUVOS HIMNAS

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje maloniai **kviečia tautiečius prisijungti prie pilietinės akcijos „Lietuva, Tėvyne mūsų“ ir liepos 6 d., trečią dieną, vieningai sugiedoti Lietuvos himną.** Šiais metais Valstybės – Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo – dienos proga himnas bus giedamas dvejose Čikagos apylinkių vietose: Pasaulio lietuvių centro sodelyje (14911 127th Street, Lemont, IL 60439) bei restorane „Kunigaikščių užėja“ (6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501).

Pasaulio lietuvių centro sodelyje vakaronė prasidės 7 val. vakaro, jos metu gros ir kartu lietuviškas dainas dainuoti kvies Stasė ir Vytas Jagminai, koncertuos pop choras „Svajonė“, vyks viktorina. Vakaronės dalyviai turės galimybę pasivaikinti kava bei saldumynais. 8 val. vakaro bus giedamas Lietuvos valstybinis himnas. Vėliau pagrindiniam viktorinos nugalėtojui bus įteiktas

Lietuvių fondo įsteigtas prizas – Joanos Paltarokaitės Valaitienės paveikslas „Ruduo“ (aliejinė tapyba, 1985 m.), kitiems geriausiai pasirodžiusiems viktorinos dalyviams – J. Paltarokaitės Valaitienės knygos „Spalvų pasaulis“ bei suvenyrai, po to vyks šokiai. Vakaronę rengia LR Generalinis konsulas Čikagoje, JAV LB Lemonto apylinkė bei Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjunga. Renginį remia Pasaulio lietuvių centras ir Lietuvių fondas.

Restorane „Kunigaikščių užėja“ nuo 7 val. vakaro koncertuos Algimantas ir Ligita Barniškiečiai, bus rodomas filmas „Lietuvos krepšinis 1920-2004“, vyks viktorina ir žaidimai. 8:30 val. vakaro vėliavas pristatys ir himną giedoti pakvies jūrų šaulių kuopa. Vėliau vyks šokiai, šventinė programa tęsis iki 11 val. vakaro.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti akcijoje ir pratęsti naujajame Lietuvos tūkstantmetyje užgimusią prasmingą tradiciją.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

BUVĘS ILLINOIS GUBERNATORIUS
PRIPAŽINTAS KALTU

Nušalintas Illinois gubernatorius Rod Blagojevich birželio 27 d. buvo pripažintas kaltu dėl mėginimo parduoti po Barack Obama išrinkimo prezidentu likusią laisvą jo vietą Senate ir virtinės kitų kaltinimų korupcija.

54 metų R. Blagojevich ramiai iš klausė prisiekusiųjų sprendimą pripažinti jį kaltu dėl 17-os iš 20-ies buvusiam gubernatoriui pareikštų kaltinimų.

Tai jau antrasis R. Blagojevich teismo procesas dėl kaltinimų kyšininkavimu.

Kai buvo perskaitytas prisiekusiųjų sprendimas, buvusio gubernatoriaus žmona Patti

ėmė raudoti.

„Tiesą sakant, esu priblokštas“, - sakė R. Blagojevich žurnalistams, kai laukė teismo rūmų koridoriuje.

Demokratų gubernatorius buvo areštuotas, pasak prokurorų, pačiame „politinės korupcijos nusikaltimų įkarštyje“, praėjus kelioms savaitėms po B.Obama pergalės 2008 metų lapkritį vykusiuose prezidento rinkimuose.

Federalinis tyrimų biuras (FTB) paskelbė slapta darytą garso įrašą, kuriame girdėti, kaip R. Blagojevich galimybę į atsilaisvinusią B.Obama

FLORIDA

Stipendija literatūros
arba istorijos mokslų
VDU studentui

Kultūros būrelio narė Jadvyga Giedraitienė prie bendram fondui paaukoto 100 dol. dar papildomai paaukuoja 600 dol., suteikdama mėnesinę 60 dol. stipendiją per visus mokslo metus. Mokslo metų pradžioje bus parinktas vienas studentas arba studentė ir jam/jai kas mėnesį bus išmokama 60 dol. Nuo pat pradžios daugelį metų Kultūros būrelio pravedamo VDU-to studentų šalpos vajaus tai yra pirmą kartą gauta tokia didelė auka įgalinanti suteikti taip reikalingą mėnesinę paramą parinktam studentui. Nuoširdžiai dėkojame J. Giedraitienei už šią auką.

Paminėta Gedulo ir
Vilties diena

Birželio 12 d. sekmadienio popietėje buvo paminėtas 1941 metais birželio 14 d. pradėtas vykdyti lietuvių išvežimas į Sibirą. Lietuvių klubo pirmininkė Vida Meiluvienė pakvietė Kultūros būrelio

vietą nori parduoti. Pirmasis susikompromitavusio politiko teismo procesas baigėsi pernai rugpjūtį.

Jis buvo pripažintas kaltu melavęs federaliniams agentams, tačiau dėl kitų 23 kaltinimų, įskaitant reketavimą, kyšininkavimą, mėginimą prievartauti turtą ir sukčiavimą panaudojant elektroninio ryšio priemones, prisiekusieji nesugebėjo priimti vieningos nutarties. Šis skandalas iškėlė į dienos šviesą daug nemalonių faktų apie Čikagos politinėje arenoje klestinčią korupciją, tačiau B.Obama žalos nepadarė.

pirmininkę **Angelę Karnienę** paskaitai apie šias žiaurias ir tragiškas mūsų tautai dienas. Paskaitininkė sakė, kad maža Lietuvoje šeimų, kurių nebuvo palietęs žiaurios okupacijos, karo ir pokario laikotarpis. Istoriniuose lūžiuose nėra laimėjusių ir pralaimėjusių, yra tik sulaužyti likimai, sugriauti gyvenimai, skaudžios netektys, ką mes, visi tų dienų gyvi liudininkai ir, ne savo pasirinkimu atsidūrę išeivijoje, patyrėme ir išgyvenome iki šios dienos. Okupantas išvežimui ir sunaikinimui paskyrė pajėgiausią ir brangiausią tautos dalį – valstybininkus, mokytojus, kariškius, ūkininkus, valdininkus, tarnautojus. Nei viena profesija nebuvo aplenkta. Tomis dienomis okupantas, pradėjęs trėmimus, pasėjo Lietuvoje baimę, kuri persekiojo visus Lietuvos gyventojus dešimtmečiais.

Baigdama paskaitininkė sakė, kad sunku būtų rasti Lietuvoje miestą ar miestelį, kuris nesiruošia šių tragiškų dienų paminėjimui. Išvardino visą eilę rengiamų iškilingų minėjimų. Nepaisant, kad okupanto teroro, nutautinimo, nupilietinimo laikais beveik trys kartos išaugo, 1941 metais okupanto paskleista baimė nesugebėjo išbraukti

iš atminties tautai padarytų skriaudų ir pagarbiai, prasmingai ir plačiai prisimenamos tos dienos.

Dalyviai atsistojimu pagerbė mirusius ir išvežtuosius.

Paparčio žiedas klube

Birželio 24 d., atvykusius svečius į Klubą valdybos rengtą Joninių švente pasitiko muzikos garsai, besikeičiantys vaizdai dideliame ekrane ant scenos ir klubo sienas ir lubas raizantys margų šviesų spinduliai ir gardūs Gedimino ir Angelės paruošti valgiai, o Elytės ir Zigmo bare putojo lietuviškas alus.

Lietuvių klubo pirmininkė Vida Meiluvienė pasveikino visus susirinkusius, o „Bangos“ vieneto pirmininkė Ramutė Krikščiukienė priminė Joninių tradicijas. Tai pirmas tokios rūšies pobūvis, sutraukęs būrį dalyvių – tris kartas. Seneliai, tėveliai visi linksminosi kartu. Salėje matėsi didelis skaičius pirmą kartą atsilankiusių svečių. Šokių muzikai prasidėjus buvo linksmintasi veik iki „gaidgystės“

Paparčio žiedas? Jį rado „Lietuvių žinių“ redaktorius Albinas Karnius. Publika džiaugėsi puikiais Joninėmis.

„Lietuvių žinios“ Nr. 420

CLEVELAND, OH

Nijolė Palubinskienė
Clevelando grafikių
parodoje

Cleveland grafikių paroda, kuri vadinasi „4 Printmakers, beauty and reason“ vyksta University Hospitals Case Medical centre, Humphrey Atrium Galerijoje, 11100 Euclid Ave., nuo birželio 14 iki rugpjūčio 31 d. Dalyvauja dailininkės: Nijolė Palubinskienė, Barbara

Eisenberg, Rose Gaier ir Maria Kaiser.

Dailininkė Nijolė Palubinskienė baigė Clevelando meno institutą 1955 metais. Surengė vienuolika asmeninių parodų, kurių paskutinė vyko Lietuvoje, Palangoje Antano Mončio muziejuje. Grupinės parodos, kurių skaičius siekia virš šimto, vyko įvairiuose Amerikos miestuose, globamos universitetų, koledžų ir lietuviškų organizacijų.

„Dirvos“ inf.

JAV STEIGIA FONDA AKTYVISTAMS REMTI

Vilnius, birželio 30 d. (ELTA). JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton Vilniuje pranešė, kad drauge su Lietuva ir keliolika kitų valstybių įsteigė fondą, kuris remis persekiojamus kovotojus už demokratiją ir pripažino, kad moko aktyvistus, kaip apeiti interneto suvaržymus. Per susitikimą su pasaulio nevyriausybiinių organizacijų atstovais H. Clinton nevengė kritikos ne tik Baltarusijai, bet ir savo strateginei sąjungininkei Bahreinui, o prieš tai Vengrijoje kritikavo šios šalies atsitraukimą nuo demokratijos.

Valstybės sekretorė į Vilnių atvyko, pasak neįvardijamų Amerikos diplomatų, ypač susirūpinusi padėtimi kaimynystėje. Baltarusijoje, pasak Vašingtono pareigūnų, gali laukti nauji protestai ir naujas smurtas, o Ukraina slysta atgal.

Pasaulio kovotojus už demokratiją ir nevyriausybines organizacijas Amerikos diplomatijos vadovė giria už neretai rizikingas pastangas siekti pokyčio iš vidaus. H. Clinton sako dar sausį negalėjusi patikėti, kokie pokyčiai laukia arabų pasaulyje. Pirmą kartą greta seniai kritikuojamų diktatūrų ji mini ir strateginę Vašingtono sąjungininkę Persijos įlankoje, kur įkurdintas Amerikos laivynas.

„Bet tuo pat metu matėme vyriausybes, kurios kelia brutalias represijų bangas prieš

(Atkelta iš 6 psl.)

EUROPARLAMENTARAI PRAŠO...

laiške R. Sikorski.

Europarlamentarai ragina ministrą atsiriboti nuo tų asmenų ir iniciatyvų Lietuvoje ir Lenkijoje, kurių veikla nukreipta į įtampos kėlimą tautiniu pagrindu.

„Ši veikla pirmiausia kenkia eiliniams piliečiams. Lietuvoje šimtmečiais vieni šalia kitų gyvena ir sugyvena daugelio tautybių žmonės. Norintys šią sutarimo situaciją pakeisti turėtų nesulaukti pritarimo. Solidžia informacija pagrįstas aukštesnio politinio lygio dialogas yra geriausias būdas užkirsti kelią bandymams provokuoti nesutarimus tiek tarp skirtingų tautybių Lietuvos piliečių, tiek tarp mūsų šalių. Jūsų asmeninis indėlis stabdant šias tendencijas yra neabejotinai reikalingas ir svarbus“, – pabrėžiama laiške.

Europarlamentarai viliasi, kad ministro buvimas Vilniuje atnaujins gerų tarpusavio kontaktų pagrindus. Tikimasi, kad ministras turės puikią progą

pilietinę visuomenę visame pasaulyje, matėme stublinamą smurtą prieš aktyvistus Sirijoje ir kitose Artimųjų Rytų vietose. Nuo Baltarusijos iki Bahreino ir Birmos matėme susidorojimus ir areštus“, – sako H. Clinton.

Birmos opozicijos vadovė, Nobelio taikos premijos laureatė Aung San Suu Kyi, pernai lapkritį išlaisvinta iš ilgamečio namų arešto, o šią savaitę paskelbusi, kad nepaklus naujiems apribojimams, sako, kad Baltijos šalių kova ir ryžtas sulaukti pokyčių įkvepia. „Aš labai džiaugiuosi, kad buvau išlaisvinta tuo metu, kai Lietuva pirmininkavo Demokratijų bendrijai“, – per vaizdo konferenciją teigė Aung San Suu Kyi.

Kai šitiek kalbama, kaip prie arabų revoliucijų prisidėjo internetas, *New York Times* pranešė, kad Vašingtonas kuria internetą lagamine – technologiją, kuri leistų disidentams prisijungti prie tinklo, net jei vyriausybės prieigą išjungia.

Pirmą kartą H. Clinton skelbia ir apie kol kas kuklų dešimties milijonų litų fondą, kuris pinigais bei technologijomis padėtų persekiojamiems aktyvistams. Tarp jo donorų ir Lietuva. JAV Valstybės departamentas neslepia, kad fondas bus skirtas kovoti su vyriausybių sprespauda.

„S u k ū r ė m e f o n d ā „Laiflain“, kuris užsiims advokatų paslaugomis, mokės už

surasti atsakymus į visus kylančius klausimus ir susipažinti su realia situacija, kadangi jam iki šiol buvo pateikiama šališka informacija.

„Tikime, kad Jums pavyks atverti duris naujam Lietuvos ir Lenkijos dvišalių santykių etapui, kuriame abi šalys veiksmingai bendradarbiaus. To iš mūsų laukia abiejų šalių piliečiai. Toks turėtų būti mūsų bendras tikslas. Jūsų apsilankymas Lietuvoje yra puiki proga jo siekti“, – rašo europarlamentarai.

Laišką pasirašė Laima Liucija Andrikienė, Zigmantas Balčytis, Vilija Blinkevičiūtė, Leonidas Donskis, Juozas Imbrasas, Vytautas Landsbergis, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Rolandas Paksas, Justas Vincas Paleckis ir Algirdas Saudargas.

Oficialiame Lenkijos URM puslapyje, kur nurodomos birželio 30 d. dienos aktualijos, R. Sikorski vizitas į Lietuvą nenumatomas, minimas tik susitikimas su Baltarusijos opozicijos atstovais ir trumpa spaudos konferencija, kurioje dalyvaus R. Sikorski.

JAV Valstybės sekretorė Hillary Clinton liepos 1 d. lankėsi Lietuvos Seime ir pasirašė svečių knygoje. Nuotraukoje iš kairės Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris, JAV ambasadorė Lietuvoje Anne E. Derse, JAV Valstybės sekretorė Hillary Clinton ir Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkė Irena Degutienė.

Irs.lt

LIETUVA IR PASAULIS

Jungtinių Valstijų valstybės sekretorės Hillary Clinton vizitas yra neeilinės svarbos Lietuvai, sakė premjeras Andrius Kubilius. Interviu *Žinių radijui* Vyriausybės vadovas pabrėžė, kad JAV vykdyta okupacijos nepripažinimo politika padėjo Lietuvai atgauti laisvę.

Lietuvos Seimas patvirtino Lietuvos ir Baltarusijos vyriausybių susitarimą dėl pasienio gyventojų kelionių tvarkos, pasirašytą 2010 m. spalio 20 d. Minske. Už šį dokumentą balsavo 95 Seimo nariai, prieš balsavusiųjų nebuvo, susilaikė 4 parlamentarai. Šis susitarimas leis abiejų valstybių pasienio teritorijoje gyvenantiems asmenims kirsti šių šalių valstybės sieną su specialiais vietinio eismo per sieną leidimais ir būti kitos valstybės pasienio ribotoje teritorijoje iki 90 dienų per pusę metų. Asmenys, prašantys išduoti leidimą, turės atitikti susitarime nustatytus reikalavimus. Tačiau, kaip anksčiau yra pabrėžęs užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis, tai susitarimas ne dėl prekybos, o giminėms, bažnyčioms ir kapams lankyti.

JAV remia Lietuvos energetinės nepriklausomybės ir energetinio saugumo siekį ir mano, kad atominės elektrinė turi būti viena iš šio saugumo užtikrinimo dalių. Tačiau, kaip teigia JAV ambasadorė Lietuvoje Anne E. Derse, **supervalstybė taip pat remia ir Baltarusijos energetikos diversifikaciją, tačiau neišsako jokios nuomonės apie Astravę planuojamos statyti jėgainės vietą**. „Pati valstybės sekretorė H. Clinton, manau, praėjusį vasarį arba lapkritį pasakė, kad JAV remia Lietuvos energetinės nepriklausomybės siekį, kaip subalansuotą ir tvarų būdą pasiekti energetikos diversifikaciją, energetinį saugumą ir mažesnes energijos kainas. Mes tikime konkurencija, laisva rinka, kuri lemia mažesnes kainas, tai paprasta. Esu tikra, kalbėsime apie įvairius energetinio saugumo aspektus, o jų yra daug – atsinaujinantys ištekliai, dujos, nafta, dujų terminalas ir atominė elektrinė. JAV iš esmės mano, kad atominė jėgainė turi tapti viena iš energetinio saugumo užtikrinimo dalių“, – spaudos konferencijoje teigė JAV ambasadorė.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija birželio 30 d. pareiškė, kad ją nustebino Lenkijos oficialių pareigūnų reakcija į LNK televizijos ketinimus parodyti laidą apie lenko Lietuvoje įvykdytą kraupią žmogžudystę. „Tai, kas 1998 metais įvyko Draučiuose, yra didelė tragedija. Tačiau šiandienos renginių kontekste Lenkijos oficialių pareigūnų reakcija stebina ir atrodo pritempta“, – sakė užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio atstovė spaudai Renata Lazdin. Taip ji komentavo Lenkijos užsienio reikalų ministerijos išsakytą nerimą dėl LNK televizijos ketinimų ketvirtadienį rodyti laidą, kurioje keliami klausimai dėl lenko 1998 metais įvykdytos kaimynų lietuvių žmogžudystės, nes **laida sutampa su užsienio reikalų ministro Radoslaw Sikorski vizitu į Lietuvą** dalyvauti Demokratijų bendrijos renginiuose. „Neturime ir vadovaudamiesi demokratijos principais, kuriuos šiomis dienomis ypatingai pabrėžiame, negalime turėti jokios įtakos žiniasklaidos turiniui ar šio turinio skelbimo laikui. Priminsime, kad pagal Freedom House sudaromą vertinimą Lietuvos žiniasklaida yra laisva“, – sakė A. Ažubalio atstovė.

Lietuvos ambasadorius Kazachstane Rokas Bernotas kartu su ambasados darbuotojais ir jų šeimomis, Lietuvos garbės konsulu Kazachstane Vitalijumi Tvarijonu ir lietuvių bendruomenės atstovais birželio 18 d. paminėjo pirmųjų masinių Lietuvos gyventojų trėmimų pradžios septyniasdešimtį ir apsilankė buvusio tremtinių lagerio kapavietėje šalia Karagandos miesto.

LIETUVOJE STEBINO G. VERDI „OTELLO” OPEROS PREMJERA

Režisierius Eimuntas Nekrošius Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro (LNOBT) scenoje pristatė poetinėmis metaforomis apipintą Giuseppe Verdi operos „Otelas” versiją.

E.Nekrošiaus režisuota opera nepanaši į šimtus kitų – tradicinių ar šiuolaikiškų. Ją režisierius statė kartu su dirigentu Gintaru Rinkevičiumi, scenografu Mariumi Nekrošiumi, kostiumų kūrėja Nadežda Gultiajeva, šviesų dailininku Levu Kleinu ir choro vadovu Česlovu Radžiūnu.

E.Nekrošiaus prisilietimas prie veikalo tolygus akmenyje įrėžtai žymei, kurios panaikinti neįmanoma.

Ji tiesiog yra ir liks.

Tokį savitą spektaklį išvydome per „Otelą” premjerą. Jis asketiškas, vizualiai pabrėžtinai kuklus, bet spinduliuoja stiprų magišką poveikį.

Uždangai užsivėrus iškart pajunti poreikį žiūrėti šį kūrinį ne vieną kartą. Ne klausytis, gėrėtis ir ganyti akis, o įtemptai sekti ir galvoti.

Spektaklis mena mįslės

Šiame spektaklyje neišvysime prabangaus interjero, prašmatnių kostiumų, šiltų spalvų – jo erdvė abstrakti, konkrečių nuorodų į kokią nors epochą nėra.

Svarbiausi tragedijos įvykiai vyksta ant apskritos pakylės, kurią E.Nekrošius mėgsta nuo seno.

PRISIMINIMUI

Lietuvių Opera Čikagoje 1992 m. savo spektakliui pasirinko Verdi operą „Otelio”. Nuostabus Otelio buvo Virgilijus Noreika. Desdemoną dainavo primadona Irena Milkevičiūtė. Jago partiją atliko Arvydas Markauskas. Cassio dainavo Zenonas Žemaitis (jau miręs solistas). Jago žmoną dainavo Laima Jonutytė. Venecijos Respublikos ambasadoriaus Lodovico partiją dainavo Jonas Vaznelis. Mažesnes partijas operoje dainavo Julius Savrimas, Vaclovas Momkus,

Dailininkės Ados Sutkuvienės Lietuvių Operos programos (leidinio) viršelės.

Dezdemoną dainavusi S.Stonytė (centre) sužėrėjo aukščiausia meistryste – ji užhipnotizavo vos pasirodžiusi scenoje.

Irytas.lt

Čia negyvi herojai operos finale uždaromi kape-kriauklėje, prieš tai simbolizavusioje angelo ar paukščio, o gal nekaltos būtybės sparnus.

Apsiribojama tamsiais – juodais ir pilkais – tonais, kuriuose ypač reikšmingai sušvinta šviesesnis herojų kostiumas, raudona kraujo dėmė ar balta nosinaitė – išskirtinis Otelio tragediją lėmęs įkaltis.

Nuo jo spektaklis ir prasideda. Priešais juodą uždangą visiškoje tyloje pasirodo Jagas, tikrasis įvykių režisierius ir

kurstytojas. Jis atžingsniuoja prie akinamai balto kvadrato ir jį išsikerpa.

Šio epizodo prasmę žiūrovai galutinai suvokia tik vėliau – pradžioje jis atrodo tarsi galvoti skatinanti mįslė.

Ritualo dvelksmas

Kaip iš dainininko padaryti aktorių? Toks klausimas šiais laikais, kai operas stato dramos teatro režisieriai, tapo gana įprastas. Dažnu atveju šis „darymas” tampa solistui rimtu trukdžiu dainuoti, o dainavimas operos mene, šiaip ar taip, – svarbiausia.

Lakstymas ir blaškymasis po sceną – tai dar nėra vaidyba. Ji gali būti išreikšta ir vieninteliu riešo judesiu.

E.Nekrošius pasitelkė ypatingą gestų ir judesių kalbą, iš kurios dingio operose įprasti gestai, vadinami operiniais štapais.

Kartais ši kalba priminė senojoje sakralinėje medžio skulptūroje ir tapyboje įamžintus gestus – šventųjų virš galvos iškeltas rankas, skausmingą galvos palenkimą lietuviško rūpintojėlio figūrose.

Kai kurie sulėtinti judesiai, atrodė, tarsi atėję iš ritualo su visu jo iškilmingumu ir paslaptimi.

Režisieriaus kuriama kūno kalba sekė muzikos vyksmą ir teksto turinį.

Šiuo požiūriu E.Nekrošių vedė meninė intuicija, kurios galingas balsas neleido jam išklysti iš tiesos kelio.

Šio spektaklio muzikos vadovas ir dirigentas G.Rinkevičius dar prieš premjerą kalbėjo apie E.Nekrošiaus muzikos pojūtį – jis „Otele” akivaizdus.

Net ir sudėtingiausiose scenose režisieriaus mintis antrino

muzikos vyksmui, jam nesi-priešindama. Tiesa, kartais šis „pritarimas” atrodydavo šiek tiek perteklinis, net naivus. Pavyzdžiui, vaikų choro šokinėjimas „į taktą” arba Jago monologo („Tikiu aš žiaurų Dievą”) turinio atpasakojimas kūno judesiais.

Vaidmenys – etapai

Visiems operos solistams, ypač pagrindiniams – Sigutei Stonytei (Dezdemoną), Vaidui Vyšniauskui (Otelas), svečiui iš Estijos Atlanui Karpui (Jagas) – reikėjo ne tik padainuoti sudėtingas vokales partijas, bet ir perteikti režisieriaus sukurtą judesių partitūrą.

Tai be galo sunki užduotis, ypač neturint panašios patirties. Tačiau minėti pirmosios premjeros solistai užduotį įvykdė pavyzdmingai.

S.Stonytė sužėrėjo aukščiausia meistryste – tiek vokaline, tiek vaidybos.

Ji užbūrė vos pasirodžiusi scenoje, lėtai išraiškingais galvos ir kūno judesiais be žodžių bendraudama su Otelu.

Tolesnis Dezdemonos vaidmens garsinis ir vizualusis pavidalai skleidėsi dar įtaigiau ir neleido suabejoti nė vienu solistės krustelėjimu.

Žavėjo S.Stonytės šviesus balso skambesys, turtinga, gausiai niuansuota spalvų gama, nuostabus piano ir skambus dramatiškas forte. Solistė puikiai atliko visą vokalo partiją, sukrečiančią įtaigą pasiekusią finalinio veiksmo „Dainoje apie gluosnį” ir „Ave Maria”.

Antroje premjeroje Dezdemoną dainavusi Sandra Janušaitė puikiai įveikė vokalo užduotis, bet perimti E.Nekrošiaus idėjas jai sekėsi sunkiau.

V.Vyšniausko Otelas, regis, taps etapiniu dainininko vaidmeniu. Jis po dramatišką, didžiulės vidinės jėgos reikalaujančią partiją nardė lyg žuvis vandenyje.

Kiekvieną solinį ir ansamblio epizodą V.Vyšniauskas dainavo pasitelkęs tinkamas vokalo priemones, gerai jausdamas savo balso galimybes ir ribas. Jo vokalas net ir kraštutinės dramatinės įtampos scenose skambėjo kokybiškai.

Antrąją vakarą Otelą dainavęs rusų tenoras Avgustas Amonovas taip pat nestokojo vokalinio profesionalumo, bet neprilygo V.Vyšniauskui temperamentu ir įtaiga.

Opera bangavo sklandžiai

Jago partiją atlikęs A.Karpas nusipelnė pagyrų už dainavimo kultūrą, raiškį garso artikuliaciją. Iš Jago režisierius reikalavo ypač daug judrumo – kai kuriose scenose tai varžė solisto dainavimo laisvę.

Pagyrimo vertas ir Kasijaus vaidmenį kūręs Audrius Rubežius. Jis tiksliai ir nuoširdžiai atliko visas vokales ir vaidybos užduotis.

Kiti solistai – Laima Jonutytė, Rafailas Karpis, Egidijus Dauskurdis, Arūnas Malikėnas – harmoningai įsiliejo į spektaklio tėkmę ir užtikrintai padainavo savo nedideles partijas, operos ansamblius.

Choras, išpūdingai pradėjęs operą, užduotis įvykdė neprikaištingai. Įgudusi Maestro G.Rinkevičiaus ranka meistriškai valdė muzikinę tragedijos vyksmą. Dirigentas atskleidė operos dramaturgiją, skoningai išryškino jos dramatiškąją plotmę ir itin jautriai įsiklausė į lyriką.

Živilė Ramoškaitė, Irytas.lt

VR

H. CLINTON:
IŠ LIETUVOS YRA KO PASIMOKYTI

Lietuva yra geras pavyzdys, iš kurio turėtų ko pasimokyti ir kai kurios didelės pasaulio valstybės, teigia JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton. „Pažiūrėkite, ko Lietuva pasiekė per 20 pastarųjų metų. Ne tik jūsų nepriklausomybė, bet ir klestinti demokratija, ekonomikos pažanga (...). Kai kurios didelės šalys turėtų atkreipti dėmesį į Lietuvą ir pasimokyti demokratijos, žmogaus teisių bei klestinčios visuomenės kūrimo“, – išskirtiniame interviu Lietuvos televizijai sakė ji.

H. Clinton kalbino LTV žurnalistė Rita Miliūtė.

Buvusi pirmoji JAV ponია Eleonor Roosevelt į savo spaudos konferencijas leisdavo tik moteris, taip versdama redaktorius daugiau jų samdyti. Ar tokie metodai dėl panašių priežasčių – stiprinti moterų pozicijas – naudotini ir dabar?

Labai įdomus klausimas. E. Roosevelt labai žaviuosi, ji tikrai duodavo interviu tik moterims reporterėms ir spausdavo laikraščius įdarbinti daugiau moterų. Šiandieniniame pasaulyje tai nėra būtina, nes Jūs sėdite prieš mane, mane dažnai kalbina gabios reporterės, bet manau, kad susitelkimas dėl moterų teisių ir moterų lygybės tebelieka vienas iš pagrindinių tikslų visame pasaulyje.

Jūs esate viena iš galinčiausių, jei ne pati galinčiausia, pasaulio moteris. Ar sutinkate su vieno iškilaus Lietuvos diplomato, rezidavusio Rusijos Federacijoje, o vėliau – Sovietų Rusijoje, žodžiais. Jis sakė: „Mažos valstybės yra tarsi smulkios monetos mažųjų rankose, naudojamos tarpusavio skoloms mokėti.“ Tie žodžiai pasakyti daugiau kaip prieš pusę amžiaus, bet kaip yra šiandien?

Tai netinkamas požiūris, kurį turėtume visai atmesti. Pažiūrėkite, ko Lietuva pasiekė per dvidešimt pastarųjų metų. Ne tik jūsų nepriklausomybė, bet ir klestinti demokratija, ekonomikos pažanga – tiek daug kuo galima didžiuotis, ir Lietuva iš tiesų yra geras pavyzdys. Kai kurios didelės šalys turėtų atkreipti dėmesį į Lietuvą ir pasimokyti demokratijos, žmogaus teisių bei klestinčios visuomenės kūrimo.

Dick Cheney, buvęs Jungtinių Valstijų viceprezidentas, prieš kelerius metus čia, Vilniuje, sakydamas kalbą atkreipė dėmesį, kad „Rusija vis labiau grimzta į autoritarizmą ir turi polinkį naudoti naftos ir dujų resursus kaip politinį ginklą“. Ar

padėtis pasikeitė nuo 2006 metų?

Manau, kas pasikeitė, tai pirmiausia daugelio šalių pripažinimas – ir mano taip pat – kad energetinis saugumas yra nacionalinio saugumo dalis. Būdama valstybės sekretore turiu grupę žmonių, nagrinėjančių energetinio saugumo Europoje klausimą. Niekas neprieštarauja, kad Rusija parduotų dujas vartotojams, bet mes nenorime matyti nesąžiningos konkurencijos, monopolinių veiksmų ir norime paskatinti Europos valstybes siekti didesnės energetinės nepriklausomybės. Dėl to man paliko įspūdį jūsų parlamento ką tik priimtas įstatymas dėl nacionalinės energetinio saugumo strategijos.

Oficialusis Vilnius deklaruoja siekį įkurti Energetinio saugumo tyrimų centrą NATO rėmuose. Ar matote tokio centro naudą ir kokia būtų jo įtaka tiek Lietuvos energetinei nepriklausomybei, tiek santykiams su Rusija?

Ši Lietuvos idėja mane labai domina. Manome, kad reikia daugiau pastangų padedant šalims tapti energetiškai saugioms. Jei Senatas galėtų prie to prisidėti, tai būtų vertinga. Bet dabar tai, ką Lietuva daro, stengdamasi įvairinti energijos tiekimą ir ieškodama būdų solidarizuotis, kad Baltijos regiono šalys galėtų dalytis resursais, yra skubiausias prioritetas.

Pakalbėkime apie gynybą. JAV gynybos sekretorius Robert Gates yra išreiškęs nerimą, kad Europos šalys nėra linkusios skirti tinkamo biudžeto gynybos reikmėms. Ar nepakankamas gynybos finansavimas kelia grėsmę Lietuvos saugumui?

Manau, kad sekretorius R. Gates skambino pavojaus varpu. Dabar nėra tiesioginės grėsmės. Mes turime penktąjį sutarties punktą, kolektyvinius saugumo įsipareigojimus vertiname labai rimtai. Prezidento Barack Obama administracija kuria planą nenumatytiems atvejams, kuris nuramintų visus sąjungininkus.

R. Gates požiūris teisingas – Jungtinės Valstijos turi neproporcingai didelę NATO finansavimo našta, mūsų gynybos išlaidos yra didžiulės. Norėtume matyti ne tik nuolatinius ir kartais padidintus gynybos biudžetus, norėtume didesnio bendradarbiavimo, lėšų pasiskirstymo. Yra daugybė būdų susitarti, jei šalys dirbtų kartu su NATO ir mes norime to sulaukti.

Dabar jau citata, kuri

JAV Valstybės sekretorė Hillary Clinton dalyvavo pirmoje darbo grupės sesijoje dėl žmogaus teisių ir demokratijos stiprinimo bei strateginio dialogo su pilietine visuomene Vilniuje.

priklauso Jums ir kurią norėčiau priminti. Esate sakiusi, kad „niekas savo mirties patale nesakė, kad būtų norėjęs daugiau laiko praleisti darbe“. Kaip rasti pusiausvyrą tarp profesinių siekių, vaikų vilčių būti su mama ne tik per vakarinę pasaką?

Manau, tai vienas iš didžiausių iššūkių, ypač moterims – suderinti atsakomybę šeimoje su profesinėmis pareigomis. Tai niekada nesibaižia. Kiekviena moteris turi rasti savo sprendimą, tam nėra jokių formulų. Manau, kad šeima ir vaikų auginimas yra svarbiausias įsipareigojimas. Turiu suaugusią dukterį, kurią labai dažnai matau, bet nebeturiu ja rūpintis taip, kaip tuomet, kai buvo kūdikis ar lankė mokyklą, galų gale tuomet, kai reikėjo prižiūrėti paauglę. Skirtingais gyvenimo laikotarpiais skirtingi ir atsakymai.

Dar klausimas apie istoriją. Su visa pagarba JAV nepripažinimo politikai, Amerika buvo tarp šalių, patvirtinusių Potsdamo, Jaltos ir Teherano susitarimus, pagal kuriuos Europa po Antrojo pasaulinio buvo padalyta į įtakos sferas. Už tai nebuvo atsiprašyta. Ar gali būti, kad kada nors Vašingtonas tai padarys, aiškiai parodydamas, kad JAV niekada netoleruos jokių dvejopų standartų jokioje srityje – politikoje, lyčių lygybės ar žmogaus teisių klausimais?

Reikėtų pasakyti, kad mes seniai neabejojame, kad JAV netaiko dvejopų standartų. Kartais, kai tauta turi priimti sprendimą, būna blogas sprendimas ir dar blogesnis. Reikia spręsti, kaip išsaugoti daugiau gyvybių ir vertybes, kurios yra svarbios, ir kaip tik toks atvejis buvo pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, nusinešusiam dešimtis milijonų gyvybių.

Turbūt kiekvienas tikėjosi, kad taika galima, ir mes kovojome su komunizmo plitimu. Taip pat niekada nepasidavėme dėl Baltijos šalių išlaisvinimo.

2003 metais rašėte, kad Jūsų santuokos išsaugojimas ir kandidatavimas į Senatą buvo sunkiausi gyvenimo sprendimai. Kurį buvo sunkiau priimti?

Žinote, abu sunkūs. Kandidatuoti į Senatą buvo sudėtingas sprendimas, priimti Prezidento B. Obamos pasiūlymą tapti valstybės sekretore

irgi buvo sunkus sprendimas. Kiekvienas su tokiais susiduria, darai viską, ką gali ir viskas išsisprendžia.

Gal galėtume pasidalyti ateities karjeros planais?

Nežinau, kokie jie yra... Žinau, kad man didelė privilegija ir garbė atstovauti savo šaliai, ateinančius pusantrų metų irgi tikiuosi sunkaus darbo Jungtinių Valstijų naudai, vėliau veiksiu ką nors kita, bet kol kas nežinau, ką.

Rita Miliūtė, LTV naujienų tarnyba ir lrt.lt

TRAKŲ PILIES KIEME – V. KLOVOS OPERA „PILĖNAI”

Liepos 2 ir 5 d. Lietuvos operos ir baleto teatras jau dešimtą kartą kviečia į Trakų pilies kieme rodomą V. Klovos operą „Pilėnai”. Nuo 2001 m. vasaros, kuomet teatras įgyvendino savo seną svajonę – įkūnydamas didžiųjų pasaulio teatrų patirtį pakvietė į Vasaros sezono spektaklius Trakuose, „Pilėnai” tapo įspūdingiausiu vasaros sezonų reginiu.

Šalia nuostabios pilies, tarsi natūraliai sukurtos „Pilėnų” istorinės dramos dekoracijos, nauja gaida suskambo operos arijos, nauju grožiu atsiskleidė spektaklio scenos. Ir nepaisant jokių oro prognozių, „Pilėnai” kiekvieną vasarą sukviečia minias žiūrovų. O sinoptikai prognozuoja itin gražią ir šiltą liepos pradžią.

Šiometiniai „Pilėnai” – išskirtiniai dar ir tuo, kad sukan-ka 55 metai, kuomet ši opera pirmą kartą buvo pastatyta 1956 m. liepos 1 d. Ir per visą tą laiką nebuvo nei vieno sezono, kuomet „Pilėnai” nebūtų buvę repertuare. Apkeliavę Lietuvą, rodyti ir kolūkių centrų aikštėse, ir ant piliakalnių, teatre jie iš viso parodyti 345 kartus. Ir štai dabar, opera, tarsi įgavusi naują gyvastį, jau dešimtą vasarą rodoma Trakų pilies kieme.

Garsioji Ūdrio daina, iš

tiesų – pagal visas operos taisykles parašyta puiki baritono dainuojama arija, kaip ir garsieji operos chorai, dainuojami lyg liaudies daina, kartais net nežinant, kad tai vieni pagrindinių operos „Pilėnai” akcentų.

Lietuvių Opera Čikagoje taip pat kelis kartus statė „Pilėnų” operą ir visada tūkstančiai žmonių atvykdavo į spektaklius.

Antrasis „Pilėnų” spektaklis liepos 5 d. yra skirtas operos solisto Sigito Dirsės jubiliejui, kuris šioje operoje dainuos pagrindinį, kunigaikščio Margirio vaidmenį.

Pasak solisto, „Mindaugo karūnavimo dienos išvakarėse dainuoti apie dramatiškus, bet heroizmo kupinus lietuvių tautos įvykius yra labai simboliška. Džiaugiuosi, kad mano jubiliejui skirtas toks prasmingas spektaklis „“.

„Pilėnuose” liepos 2 d. dainavo Vytautas Bakula, Julija Stupnianeck, Inesa Linaburgytė, Vytautas Juozapaitis, liepos 5 d. – Sigitas Dirsė, Julija Stupnianeck, Jovita Vaškevičiūtė, Ramūnas Urbietis, o taip pat Liudas Norvaišas, Vytautas Kurnickas, Vladas Bagdonas, Arūnas Malikėnas, Dmitrijus Poleščukas, Jonas Valuckas. Diriguoja Robertas Šervenikas.

LAISVĖS ŠAUKLĖ NUTILO AMŽIAMS

Po ilgos ligos eidama 88 metus atgulė Sovietų Sąjungos disidentė, laisvės gynėja ir Lietuvos bičiulė Jelena Boner, Nobelio taikos premijos laureato Andrejaus Sacharovo našlė.

J.Boner mirė Bostone, kur pastaraisiais metais daug laiko praleisdavo su šeima. „Su dideliu liūdesiu pranešame, kad mūsų mama Jelena Georgijevna Boner mirė šiandien, 2011 metų birželio 18 dieną 13 val. 55 min.”, - rašoma dukters Tatjanos Jankelevič pareiškimė. 88 metų sovietų disidentė ligoninėje gulėjo nuo vasario pabaigos, jos būklė buvo kritinė.

„Jelena Georgijevna nugyveno kaip reta ryškų, kaip reta turiningą ir todėl, sakyčiau, laimingą gyvenimą. Ji buvo aistringas žmogus, tą aistrą jautė vienodai ir tie, kuriuos ji mylėjo, ir tie, kurių nemylėjo”, - sakė Rusijos draugijos „Memorial” pirmininkas, disidentas ir politinis kalinys Sovietų Sąjungoje Sergejus Kovaliovas.

Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis tvirtino prisimenantis J.Boner kaip vieną artimiausių Lietuvos laisvės puoselėtojų, artimą mūsų valstybės bičiulę ir autoritetinę laisvės gynėją. „Lietuva jai buvo itin svarbi šalis. J.Boner priklauso ir garsusis posakis: **„Kovo 11-oji - tai Sovietų Sąjungos pabaiga.”** Nors dėl tuometinės žiniasklaidos kaltės jai vėliau buvo skaudu girdėti, kad Lietuva savo nepriklausomybei paskelbė moratoriumą. Dėl to J.Boner išreiškė nusivylimą, tačiau vėliau suvokė, jog taip nėra. Tokia įvykių seka tik dar kartą parodo, kaip ji pergyveno visa tai, kas vyksta Lietuvoje”, - *LŽ* sakė V.Landsbergis.

Pirmasis faktinis atkurtosios Lietuvos vadovas teigė, jog A.Sacharovo našlė ypač didelę simpatiją Lietuvai jautė dėl jos laisvės ir demokratijos siekio, nors buvo didžiulės rizikos ir netekčių. „Ji, kaip ir akademikas A.Sacharovas, rėmė Lietuvos žmones dėl jų skriaudų, rėmė disidentus, politinius kalinius, tremtinius, skatino, kad mūsų šalies ir kitų Baltijos valstybių inkorporacijos istorija būtų plačiai žinoma”, - tikino ne kartą asmeniškai su J.Boner bendravęs V.Landsbergis.

Laisvės simbolis

Kovo 11-osios Akto signataras Egidijus Bičkauskas, nuo nepriklausomybės atkūrimo iki 1993 metų dirbęs Lietuvos nuolatinio atsto-

vu Maskvoje ir diplomatinės misijos Rusijoje vadovu, 1992-aisiais perdavė J.Boner Lietuvos prezidento apdovanojimą - Sausio 13-osios atminimo medalį. „Jos vyras akademikas A.Sacharovas man neatsiejamas nuo J.Boner, kuri liko jo puoselėtų idėjų tęsėja, palaikytoja ir skatintoja. Jie abu išsakė bendras žmogiškąsias idėjas, susijusias tiek su Lietuva, tiek su visu pasauliu, ypač remdami mūsų nepriklausomybės siekį”, - *LŽ* tvirtino E.Bičkauskas.

Filosofas ir Nepriklausomybės Akto signataras prof. Bronislovas Genzelis anapilin išėjusių aktyvistę prisiminė kaip smerkiančią ne tik subyrėjusią Sovietų Sąjungą, bet ir dabartinę Rusijos valdžią, demonstruojančią tam tikrose srityse imperialistinius siekius. „J.Boner, S.Kovaliovas, Jurijus Afanasjevas - visi garsiai skelbė, kad visoms imperijoms ateina galas. Nors J.Boner dėl savo amžiaus ypač aktyvi jau nebegalėjo būti, jos vardas daug reiškė disidentiniam Rusijos judėjimui. Kai 1990 metais šimtątūkstantinė minia Maskvoje rėkė: „Šalin rankas nuo Lietuvos!”, kaip vienas garsiausių balsų šiame chore skambėjo ir J.Boner”, - *LŽ* pasakojo akademikas.

Duetas nepasidavė

Ryžtinga ir atkakli J.Boner bei santūrus, filosofškai nusiteikęs fizikas A.Sacharovas susipažino per bendrą politinę veiklą. Jie susituokė 1972 metais, abiem tai buvo antroji santuoka. Aštuntąjį dešimtmetį teisių gynėja prisidėjo prie daugelio disidentų likimo, įsteigė pagalbos politinių kalinių vaikams fondą, pasirašė Maskvos Helsinkio grupės steigiamuosius dokumentus. Ankštas J.Boner ir A.Sacharovo trijų kambarių butas Maskvoje buvo neoficialus disidentų judėjimo štabas. J.Boner patyrė ne vieną asmeninį sovietų valdžios išpuolį. Ji ne kartą buvo išvadinta užsienio šnipe, kuri esą įbaugino, užvaldė ir kontroliavo sovietų atominės ir vandenilinės bombų kūrėją A.Sacharovą. Tačiau sutuoktiniai nesiliovė kovoti už Sovietų Sąjungos piliečių laisves. 1975 metais A.Sacharovas pelnė Nobelio taikos premiją, ir tai kuri užtikrino porai tarptautinį dėmesį. Beveik du dešimtmečius jie buvo žymiausi disidentai, kurie, nepaisydami jokių pasekmių, priešinosi sovietų režimui.

Dėl viešų protestų prieš Sovietų Sąjungos invaziją į Afganistaną 1980 metais

Lietuvos bičiulė Jelena Boner (1923-2011)

A.Sacharovas buvo ištremtas į Gorkio miestą (dabar Nižnij Novgorodas). J.Boner tapo bene vieninteliu vyro ryšiu su išoriniu pasauliu. Tačiau 1984-aisiais teismas nusprendė, kad moteris teršia gerą visuomenės ir valstybės vardą, ir 5 metams ištremė pas vyrą. Gorkyje jų butą dažnai aplankydavo kratos vykdytojai, įsilauždavo vagys. Iš milicijos būstinės, esančios priešais namus, kitoje gatvės pusėje, pora buvo nuolat stebima. Tremtyje praleistus metus J.Boner šmaikščiai ir su ironija aprašė knygoje „Vieni kartu”: „Kai tik pareigūnams kas nors nepatikdavo, nukentėdavo mūsų automobilis. Būdavo nuleidžiamos dvi padangos, sudaužomas arba kljais ištepamas langas. Taip sužinodavome, kad, jų vertinimu, padarėme kažką bloga.” 1986-aisiais sutuoktiniams leista grįžti į Maskvą, kai M. Gorbačiovas pats paskambino jiems ir prašė sugrįžti.

1989 metų gruodį nuo širdies smūgio mirė A.Sacharovas. Po vyro mirties J.Boner toliau tęsė savo veiklą. „Kol komunistų partija neatiduos viso savo turto - visko iki paskutinio rublio - žmonėms, kurie jo nusipelnė, stalinizmas triumfuos, ir taip bus tol, kol neįsigalės suverenumo principas - kiekvienam žmogui, kiekvienai šeimai ir namams, kiekvienai etninei grupei ir valstybei”, - 1991 metais kalbėjo J.Boner.

Liūdino dabartinė situacija

Žlugus Sovietų Sąjungai J.Boner atvirai kritikavo pirmojo Rusijos prezidento Boriso Jelcino vyriausybę, smerkė įstrigusį Rusijos karą su Čečėnija ir žlungančią demokratiją. Pastaraisiais metais jos kritikos strėlės buvo nukreiptos į premjerą Vladimirą Putiną. Anot J.Boner, buvęs KGB agentas mėgino įvesti „modernų stalinistinį režimą”. „Tai net ne sovietinis valdymo modelis. Sovietų Sąjungoje tiek daug vogti vis dėlto buvo neleidžiama. Prieš mūsų akis - vagys, užsiimantys vagių „bankelio” dalybomis, o likusieji 140 milijonų tėra laikomi

bebalsiais galvijais”, - šiuolaikinę Rusiją prieš dvejus metus apibūdino A.Sacharovo našlė.

Tačiau visuomenėje J.Boner būdavo matoma vis mažiau, nes smarkiai blogėjo sveikata. 1995 ir 1996 metais ji patyrė širdies infarktus. Bet nepaisydama savo sveikatos moteris suredagavo vyro atsiminimus. Jie pasirodė 1997 metais.

Svariu disidentės balsu galėjo kliautis ir Rusijos opozicija. Pernai kovą J.Boner pirmoji pasirašė peticiją, kurioje V.Putinas raginamas atsistatydinti. Praėjusių metų pabaigoje ji sukūrė jaudinamą kalbą, kuri buvo perskaityta per opozicijos mitingą Maskvoje. „Manykite, kad atėjau vėl gelbėti tėvynės, nors kojos neina”, - tokiais žodžiais baigėsi A.Sacharovo našlės laiškas.

Likimo smūgiai - kasdienė dalia

Nuo pat gimimo 1923 metų vasario 15 dieną Merų mieste, Turkmėnistane, J.Boner lydėjo chaosas ir audros. Jos motinai su naujagime Jelena teko bėgti iš ligoninės, nes išpuoliu pagrasino priešiška komunistams nusiteikę musulmonai. 1937 metais politinė suirutė vėl sukrėtė paauglės gyvenimą. Maskvoje buvo suimtas, o po metų sušaudytas jos armėnas tėvas, partijos elito narys. Jelenos motina, žydė ir sveikatos apsaugos specialistė, taip pat buvo suimta ir 17 metų praleido darbo stovyklose tremtyje. J.Boner tėvai reabilituoti 1954 metais, mirus Josifui Stalinui.

Kai buvo areštuoti tėvai, Jelena su jaunesniu broliu Aleksejumi išvyko gyventi į Leningradą pas močiutę. Baigusi mokyklą būsima žmogaus teisių aktyvistė įsiliejo į Raudonosios armijos gretas, dirbo slauge. Nors tėvų likimas jai kėlė pyktį, mergina nutarė savanoriauti „iš pareigos širdyje”. 1941 metais fronte ji buvo smarkiai sužeista. Stiprūs galvos sužeidimai visam gyvenimui paliko rimtus regėjimo sutrikimus.

Po karo J.Boner studijavo mediciną ir išteikėjo už savo kurso draugo Ivano Semionovo. Pora susilaukė dviejų vaikų - Tatjanos ir Aleksejaus. Tačiau 1965 metais vyrą ir žmoną išskyrė politinė veikla, į kurią J.Boner labai rimtai įsitraukė. Apylinkėje pediatre dirbusi J.Boner rašydavo į žurnalus, laikraščius, radiui. Jos draugų būrys - daugiausia Maskvos intelektualai - nuolat plėtėsi. Kai septintojo dešimtmečio pabaigoje kaip reikiant įsisiūbavo žmogaus teisių judėjimas, J.Boner jau buvo jo dalis. Moteris prisidėjo prie informa-

„DIRVAI” AUKOJO

A.Dirsytė-Tatarūnienė, Sao Paulo, Brazil	200
E.Kasakaitis, Baltimore, MD	102
A.Markevičius, Santa Monica, CA	78
O.Sadeika, Farmington Hills, MI...	52
G.Pauliukonis, St. Petersburg, FL...	50
S.Korius, Santa Monica, CA	45
J.Bernot, Union, NJ.....	30
R.Bitėnas, Bronxville, NY.....	30
E.Čeičys, Parma, OH.....	30
P.Dirda, Oak Lawn, IL.....	28
O.Ralys, Cleveland, OH	28
L.Jarašunas-Francel, Willowick, OH	26
L.Petronis, Dearborn, MI.....	26
K.Černis, W.Bloomfield, MI	25
V.Koklys, Cave Creek, AZ	25
V.Damušis, Tinley Pk., IL.....	20
L.Hoffman, Oak Lawn, IL.....	20
A.Luža, Cleveland, OH	20
G.Karsokas, Cleveland, OH	18
V.Zdanys, W.Hartford, CT.....	15
V.Žiedonis, Willoughby Hills, OH.	13
K.Zimmerman, Painesville Twp., OH	12
K.Bruožis, Cleveland, OH.....	10
A.Giedraitienė, Willowick, OH.....	10
M.Gruzdis, Rocky River, OH.....	10
L.Jurkūnas, St. Pete. Bch., FL.....	10
J.Petkaitis, W.Hartford, CT.....	10
A.Balas, Richmond Hts., OH.....	8
D.Trimakas, Westlake, OH.....	8
R.Kriaučiūnas, Lansing, MI	3
A.Rutkauskas, Eastlake, OH	3

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

cinio biuletenio „Dabartinių įvykių kronika”, kuriame buvo rašoma apie žmogaus teisių pažeidimus, leidimo.

Jos veikla ypač nepatiko sovietų žurnalistui Nikolajui Jakovlevui. Šis vaizdavo J.Boner kaip sionistę, *CIA* agentę, mėginančią sugriauti sovietų sistemą. Po N.Jakovlevo išpuolių disidentų šeima gaudavo tūkstančius piktų laiškų, kuriuose A.Sacharovui būdavo siūloma „atgailauti”, „skirtis su žyde” ir „gyventi savo galva, o ne Bonerovskio”. Pyktis buvo nukreiptas į visą J.Boner šeimą, todėl praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio pabaigoje jos motina, sūnus, duktė ir du anūakai persikraustė į Bostoną.

Pastaraisiais metais dažnai sirgusi J.Boner daug laiko praleisdavo JAV su savo šeima. Pagal paskutinę disidentės valią jos kūnas bus kremuotas ir palaidotas Maskvos Vostriakovo kapinėse, šalia motinos, brolio ir vyro. „Tikiuosi iki galo išlikti verta tos Rusijos kultūros, kurioje prabėgo mano, žydės ir armėnės, gyvenimas. Didžiuojuosi, kad mano toks sudėtingas ir laimingas likimas, kad buvau mokslininko Andrejaus Dmitrijevičiaus Sacharovo žmona ir draugė”, - autobiografijoje rašė J.Boner.

Gabrielė Patriubavičiūtė, Tadas Valančius, LŽ

PASIRINKTAS 5-UOJU ŠAUKIMU

2011-ųjų Jonines 19-metis 211 cm ūgio krepšininkas Jonas Valančiūnas įsimins ilgam.

Birželio 24 d. naktį Lietuvos laiku New Jersey (JAV) vykusioje NBA naujokų biržoje jį penktuoju šaukimu pasirinko Toronto „Raptors” klubas. Taip anksti Lietuvos atstovo pavardė neskambėjo nė karto per visą NBA naujokų biržos istoriją.

Neturėtų liūdėti ir Trevizo „Benetton” komandos aukštaūgis Donatas Motiejūnas. 20-metį 213 cm ūgio puolėją 20-uoju šaukimu į savo gretas pakvietė Minesotos „Timberwolves” komanda.

Tiesa, pajėgių puolėjų nestokojantis Minesotos klubas iškart išmainė gynėją John Flynn bei lietuvį į susidomėjimo juo neslėpusią Houston „Rockets” ekipą. Mainais „Timberwolves” gavo 36-erių metų vidurio puolėją Brad Miller, 23-uoju pasikviestą naujoką Nikola Mirotich ir kitų metų biržos šaukimą.

Trevizo „Benetton” komandos aukštaūgis Donatas Motiejūnas

„Rockets” skautų vadovu dirba praeityje buvęs vienas Lietuvos rinktinės vedlių Artūras Karnišovas.

Anksčiau aukščiausiai iš lietuvių per istoriją – 20-uoju – 1996 metais buvo pasirinktas Žydrūnas Ilgauskas, 24-uoju 1986-aisiais pašauktas Arvydas Sabonis.

Kaip ir tikėtasi, pirmuoju šaukimu Cleveland „Cavaliers” ekipa išsirinko

Krepšininkas Jonas Valančiūnas

NCAA Duke universitete rungtyniaujantį įžaidėją Kyrie Irving. Antruoju buvo pašauktas kitas amerikietis, Arizonos universiteto puolėjas Derrick Williams, kuris kelias į „Timberwolves”, trečiuoju Jutos „Jazz” ekipa pasirinko turką Enes Kanter, o ketvirtuoju „Cavaliers” „čiupo” Texas universiteto atstovą Tristan Thompson.

Kauno „Žalgirio” 20-metis 205 cm ūgio puolėjas Mindaugas Kuzminskas nebuvo pašauktas.

Iš džiaugsmo sunkiai rinko žodžius

Aukštas šaukimas Vilniaus „Lietuvos ryto” komandai praėjusį sezoną atstovavusiam J. Valančiūnui krepšinio specialistų buvo prognozuojamas iš anksto, bet buvo baiminamasi dėl galimų kliūčių lietuviui palikti dabartinę ekipą ir pereiti į NBA klubą.

„Nesvarbu, kuri komanda rinksis mane. Aš tiesiog noriu žaisti NBA ir įrodyti, kad galiu rungtyniauti šioje lygoje”, – prieš naujokų biržą sakė J. Valančiūnas.

„Raptors” ekipoje jis nebus vienintelis lietuvis – Kanados klube rungtyniauja ir Linas Kleiza, kuris šiuo metu gydomi traumą.

Po biržos rezultatų džiaugsmo neslėpė visa J. Valančiūno stovykla. Krepšininką New Jersey palaikė agentai ir tėveliai, tribūnose buvo girdimas skanduojamas Lietuvos var-

das – keletas fanų atsinešė ir išskleidė trispalves.

„Raptors” klubas turi vieną geriausių vadybų lygoje, be to ir Linas (Kleiza) padės Jonui”, – teigė vidurio puolėjo agentas, pasak kurio, džiugią akimirką krepšininkas iš susijaudinimo sunkiai rinko angliškus žodžius bendraudamas su žiniasklaidos atstovais.

„Jonas susilaukė didelio dėmesio, daugybės skambučių, tikrai daug komandų domėjosi juo, o Toronto pasirinkimu esam labai patenkinti”, – sakė agentas.

Jo žodžius patvirtina ir faktas, kad „Raptors” ekipa J. Valančiūnui prisivilioti išnaudojo vienintelį savo turėtą šaukimą šiųmetėje naujokų biržoje, net ir nepasiekusi susitarimo su „Lietuvos rytu” dėl žaidėjo išpirkos ir perėjimo nedelsiant į NBA.

Pagal NBA taisykles, penktuoju pašauktam J. Valančiūnui priklausys minimalus 2.9 mln. JAV dolerių atlyginimas per metus neatskaičius mokesčių ir bent dviejų sezonų sutartis.

D. Motiejūnas užsitikrino 1.17 mln. JAV dolerių metinį atlygį.

lrytas.lt

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, OH 44119

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

JAKUBS AND SON

Laidojimo įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

POLICIJA EUROPOS PIRMENYBĖMS JAU PASIRENGUSI

Į Lietuvą atvykęs „FIBA-Europe“ viešojo saugumo koordinatoriumis Walther Kaszelik liepos 1 d. susitiko su policijos generalinio komisaro pavaduotoju Renatu Požėla, 2011 metų Europos vyrų krepšinio čempionato („Eurobasket 2011“) organizacinio komiteto Saugumo grupės vadovu Henriku Šliažu, Vilniaus apskrities Vyriausiojo policijos komisariato (VPK) vadovais, Viešojo saugumo tarnybos, saugos tarnybų atstovais.

Susitikimo dalyviai konsultavo, kad likus 60 dienų iki

čempionato, policija ir kitos institucijos, užtikrinsiančios saugumą Europos vyrų krepšinio čempionato metu, yra visiškai pasirengusios.

„Nuo 2002 metų, kai pradėjau dirbti „FIBA Europe“, Lietuvos pasirengimas čempionatui, yra geriausias, kokį esu matęs”, – teigė W. Kaszelik.

2011 metų Europos vyrų krepšinio čempionatas rugpjūčio 31 – rugsėjo 18 dienomis vyks šešiuose Lietuvos miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje ir Alytuje. **LRT**

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)